

Погледни, ний сме вече и двамата стари,
младостта неусетно изтля.

Ето: първи сняг моите къдри прошари,
твоят поглед е благ, но без плам.

Преди много години, във този ден същи,

в недалечния южен градец

ти дойде и ме взе, и отведе от къщи,
и бе плах като бягаш крадец.

*Сребърна
дъжда*

А пък аз се смущавах и спъвах свенливо

в непривичната дълга пола

и говореха - толкова светло красива
не съм никога още била.

И затече водата - ту бистра, ту мътна, -
безпощадният земен живот.

Но скръбта и неволите свързват по-плътно,
а ний вкусихме не един плод...

прозорец

отвори
И ВИЖ

ISSN 1311 - 9893

2⁽²⁴⁾
2008

В ГЛАВНОТО - ЕДИНСТВО, ВЪВ ВТОРОСТЕПЕННОТО - СВОБОДА, ВЪВ ВСИЧКО - ЛЮБОВ! БЛАЖЕНИ АВГУСТИН

Преди няколко дни в църквата ни имаше годеж. Свещенослужителят се обърна към младите с думи от Библията: „И ще те сгодя за Себе Си завинаги. Да! Ще те сгодя за Себе Си в правда и правосъдие, милосърдие и милости. Ще те сгодя за Себе Си във вярност“ (Осия 2:19-20). Щастието на годениците преливаше и пълнеше сърцата на млади и възрастни. Всеки се радваше за тях и мислеше за себе си - кой с трепетно очакване, кой с благодарност към Бога за годините, преживени след женитбата с любимия човек.

След 30 години сполучлив брак имам правото да кажа, че бракът е щастие. Трудно, но щастие. То е основано на правда и правосъдие, но и на милосърдие и милост - на строги рамки по отношение на външните и на милосърдие между съпрузите.

Годениците в църквата очакват сватбата си, която ще бъде през октомври. Ние очакваме първото си внуче, което трябва да се появи на бял свят също тогава. Това, по което си приличаме, е Божието благословение. Благословение на тяхното начало, което изпросват в слънчевия неделен ден в присъствието на своите родители, приятели и църквата. Благословение, което ние имаме през трите десетилетия, изминали от нашата сватба.

Християнският брак е траен (нямам предвид между християни само по име) не поради съвършенството на съпрузите - те са далеч от него. Причината е, че Бог, Който е установил семейството като институция, се грижи да го запази, като в процеса на освещение на съпрузите ги учи да проявяват християнските добродетели един към друг. Съпружеството изявява лошите страни в характера на двамата, кара ги да се замислят какви са причините за проблемите в отношенията, които възникват, и да потърсят от Бога помощ за разрешаването им, както и да молят за промяна на характеристиките си. Често благодарение на брака „два остри камъка,

които брашно не мелят“, след години стават ошлайфани, търпеливи, помъдрели личности, каквито никога нямаше да бъдат, ако бяха останали сами. А любовта е средството, което помага да се понася самият процес на шлайфането. Любовта не е фонтан от емоции, защото той секва бързо у тези, които насочват чувствата си ту към един, ту към друг, така и без да познаят обичта в нейното развитие, израстване, задълбочаване, а достигат само до състоянието на влюбеност, което е красиво, но е още далеч от обичта. Любовта е чувството за цял живот на една съчетана и благословена от Бога двойка. Когато не стига човешката любов, Бог добавя Своята, божествената.

Сатана е противник на брака. Той се опитва да го унищожи. Ако не чрез ереста на Маркион, чийто идеал е безусловният аскетизъм до пълна забрана на брака, то чрез изопачаването му от хомосексуални двойки и всякакъв вид псевдобрак. Причината е, че именно в брака човек става силен, има за какво и за кого да се бори, има кого да защитава, за разлика от самотния, който е податлив на всякакви манипулации, а и изобщо е по-уязвим. Ако народът ни иска да оцелее, първо трябва да съумее да съхрани брака като институция. А това е възможно само ако разбере какво е бракът, замислен за човека от Бога.

На тази тема е посветен летният брой на „Прозорец“.

СВЕТЛАНА ГРИГОРОВА

тема на броя:

Бракът

Главен редактор: Светлана Григорова
Стилистичен редактор: Люба Никифорова
Коректор: Уляна Василева
Превод: Наталия Ужакова
Дизайн: Йордан Пеянски
Снимки: www.shutterstock.com
Сътрудници: Борислав Георгиев, Манол Манолов

Съдържание

- 2** Светлана Григорова
БРАКЪТ
- 4** Александър Мен
ВЪРВИМ КЪМ ЕПОХАТА НА ЛЮБОВТА
- 8** Фолкхарт Шойнеман
БРАК ЗА ЦЯЛ ЖИВОТ
- 10** Марина Михайлова
МЕЧТИТЕ НЕ ОБИЧАТ ДА ЧАКАТ
- 12** Любов Вълкова
ВЪЗМОЖЕН ЛИ Е ШАСТЛИВИЯТ БРАК
- 14** Светлана Григорова
ТЕРТУЛИАН И МОНТАНИСТКИЯТ РАЗКОЛ
- 18** Крез Маси
ИЗМАМНИТЕ ВЪЗГЛЕДИ ЗА БРАКА

Редакционна колегия

ИВАН ВЪЛКОВ, ЙОРДАН ПЕЯНСКИ,
КАЛИНА СОТИРОВА, ЛЮБА НИКИФОРОВА,
СВЕТЛАНА ГРИГОРОВА

Интернет адрес:
<http://www.prozoretz.bg>

Авторите носят отговорност за своите материали. Мнението на редакцията не винаги съвпада с тяхната позиция. Получените материали не се рецензират и не се връщат. Материалите на стр. 8, 18 и 26 са преведени със съгласието на списание „Вера и живот“.

22 Лъчезар Манчев
ОТНОВО ЗАЕДНО... В ХРИСТОС

25 Алла Ужакова
ЛЕТНИ ЛАГЕРИ '08

26 „Вера и живот“
КОКОШКАТА ИЛИ ЯЙЦЕТО?

30 „Прозорец“
ЖИВОТЪТ НА ФОНДАЦИЯТА

34 Борислав Георгиев
КРЪСТОСЛОВИЩА

35 Калин Михайлов
ЧУДО ЗА ДВАМА

36 Елисавета Багряна
СРЕБЪРНА СВАТБА

Какво е любовта?

Животът на човека без любов е празен, безвкусен, безжизнен. Любовта е най-голямата радост за човешкото същество - тя идва от срещата, единението и общуването с други хора. Човек може да се радва, като гледа изгряващото слънце, цветето, което разцъфва, прекрасния пейзаж. Но далеч не винаги се радваме, когато гледаме един към друг. Сутрин, когато пътуваме за работа, често гледаме сънено, мрачно, иска ни се тълпата около нас да изчезне някъде. Това е противоположността на любовта и да живееш така е отвратително.

Нашият Създател, Който иска да свърже хората, ни е надарил с различни форми на любов. В гръцкия език има много думи за любовта.

Омразата е отблъскване, любовта е единство. За да се създаде бъдещото човечество, в което всички ще са отворени един за друг, което ще бъде новият Адам, ново духовно единство, нужно е да действат някакви тайни пружини, могъщи сили.

Обърнете внимание! За да съществува материята, Бог е вложил в нея такива могъщи сили, че, ако ги освободим, настъпва унищожителен взрив, термоядрен взрив. Ето каква сила е заключена в атома. Но такава сила е и любовта - майчината любов, любовта между мъжа и жената, роднинската любов, християнската любов, която прегръща всички. Тя започва от най-обикновените чувства, но на най-високото ниво това е песента на сърцето, което е отворено за други хора, което е излязло от затвора на своята себичност, затвореност, изолираност, самота. Самотата е смърт, откритостта на сърцето е изпълнение на Христовата заповед: „Ако иска някой да дойде след Мен, нека се отрече от себе си, нека вдигне кръста си и така нека Ме следва“ (Марк 8:34). Да се научиш да обичаш човека, значи да постигнеш тайната на живота, основната му тайна.

Питирим Сорокин, бележит руски мислител и социолог, казва, че нашите общества, които се грижат за произвеждането на различни видове енергия, преди всичко трябва да се погрижат за най-важната енергия на човечеството

- енергията на любовта. Когато тя изобилства, човечеството ще се развива по друг начин. Енергията на любовта сега е в тежък дефицит. Бушуват центробежните сили, които сеят ненавист. А ние сме един организъм и във физически, и в духовен смисъл. И когато човек се храни с омраза, той взривява отвътре този единен организъм. Любовта обаче съединява. Тя свързва мъжа и жената, приятеля и брата, майката и детето, свързва хората и това, може да се каже, е най-високото стъпало на човешкото развитие.

намират сили за това? Бог им дава сили. Това, което те правят, е чудо, а ги подкрепя и ги храни молитвата. Всеки ден застават пред Светите дарове и се молят мълчаливо. Всеки ден вземат Светото причастие, всеки ден просят сили за подвига си — и се оказват по-силни от повечето хора по света. Те са вестители на бъдещето.

Такива вестители е имало винаги. Били са малко, но духовността на човечеството се развива тъкмо по този начин. Толкова проста и може би прекалено често употребявана е думата

„любов“. Но тя е най-святата. Затова в Новия Завет пише: „Бог е любов.“ Затова Христос ни казва: „Нова заповед ви давам, да се обичате един друг; както Аз ви възлюбих, така и вие да се обичате един друг“ (Йоан 13:34).

Любовта е синоним на щастие и тъй като всички ние копнеем за щастие, сме длъжни да се стремим да възпитаваме у себе си любов. Сега ни задушават сивотата, унинието, самотата, неприязънта, ненавистта. Но Този, Който е Любов, може да ни научи.

Какво според Вас лежи в основата на нравствеността? Как я разбирате?

Можем да направим следната аналогия. Нашият физически организъм отразява някои процеси от заобикалящата ни среда. Ние сме част от природата. Чрез храненето, дишането, съня вземаме от природата всичко, което ни е необходимо. И самите ние сме биологично високоразвити гръбначни. Следователно процесите в организма ни не са наша измислица, не са нещо субективно, а са отражение на обективния материален, природен, физически свят. Но човекът е човек не заради материалната си структура, не заради организма си, а има нещо друго. Не е важно как ще го наречем - разум, съзнание, душа. Сега

и вярващи, и невярващи употребяват думата „духовен“, като често изобщо не разбират значението ѝ. Но трябва да се каже, че както организъмът и процесите в него отразяват обективната природна реалност, така духовният свят на човека не е измислен, не е нещо случайно, а отразява определена обективна духовна реалност, обективните закони на нравствения порядък в света.

Съвестта и нравствеността може да се възприемат като някаква условност, породена в отношенията между хората, в обществото. Затова казват: колкото общества, толкова видове морал. Но аз не мисля така. Съществува нещо общо за всички, основано на обективната духовна природа на човека като двойствено същество на границата

Ние вървим към епохата на любовта

АЛЕКСАНДЪР МЕН

ЗА ЛЮБОВТА, БОГА, СЕМЕЙСТВОТО И ОБЩЕСТВОТО

между двата свята. Истинската нравственост можем да изградим само като се ориентираме в обективните закони на духовния свят! Вярно е, че едни хора признават съществуването на такъв обективен духовен свят, а други не. По отношение на природните закони обаче също е имало различни научни теории, без това да променя природата или да възникват десет природи, защото се предлагат десет теории.

А земната, човешката любов? Какво е нейното място в православие?

Колосално. В Църквата има седем тайнства, седем свещенодействия, които са кардинални в живота ѝ. Едно от тях е бракът. По такъв начин в Светая светих на своя светоглед Църквата въвежда съюза между мъжа и жената. Като говорим за любовта между мъжа и жената, разглеждаме бъдещето на човечеството, как го вижда Църквата: основа на предстоящото Божие царство е взаимната любов между хората. А това Царство всъщност вече съществува.

Любовта е солидарност между хората и най-малката клетка на тази солидарност, началото ѝ е любовта между мъжа и жената, семейната любов, роднинската любов, национално-патриотичната любов. Това е школа за всеобщата любов между хората. Познаваме хора, които не обичат никого, но все пак се оказва, че са способни да обичат своето семейство. Това е най-елементарното, първото, на което Бог ни учи - да обичаме своето дете, майка си, баща си, любимия си, после своето семейство, приятелите, колегите. Но да кажем само това, не е достатъчно. Убеден съм, че в основата на единството между мъжа и жената има нещо дълбоко метафизично, че тайната на пола е велика тайна на природата. Човекът не е дух и не е тяло, а е единственото в природата духовно-телесно същество, затова в сливането на мъжа и жената имат значение и едното, и другото, не бива да ги разделяме. А всъщност ги разделяме. Познаваме много случаи, когато любовта се изражда и сексът господства. Това също е разделение. Получава се карикатура на любов. Но и за платоничната любов ненапразно говорим с усмивка, защото тя също е вид карикатура, макар да е все пак побезобидна от любовта само чрез секс, което вече е опасна карикатура.

За християнството любовта е сложно, много важно взаимодействие, тя е среща на души и телата в процеса, когато се преодоляват всички преграти между хората. Наистина хората са самотни, дори в обществото са самотни и им е нужен език, за да се разбират взаимно. А езикът, между другото, понякога само пречи. Мъжът и жената, които са в началото започват на своята любов, често изобщо не се нуждаят от думи. Защото при този процес често навлизаме в онова, което ни обещава Божието царство: пълно духовно единство на хората, пълно преодоляване на всички трагедии и катастрофи, развитие в светлата безкрайност. Когато е влюбен, човек преживява вечността, Бога. Чрез творчеството, чрез общуването с природата и чрез любовта той се среща с Бога. Дори невярващият. Винаги...

Излиза, че това не е нещо греховно?

Напротив, свещено е. Свещено! Един древен църковен събор е отлъчил тези, които са смятали брака за нечестив или за нещо гнусно. Хората с това мислене са били отлъчени, т.е. обявени за нехристияни.

По какво се отличава християнският брак?

В Стария Завет четем: "Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жената си и те ще бъдат една плът" (Бит. 2:24). Ето върху това се основава християнският брак. То не е просто съжителство на двама и не е просто добри отношения, и не само полови отношения, а е някакво неповторимо взаимно проникване на две същества. Затова за Църквата бракът е тайнство. Апостол Павел, един от най-великите учители на християнството, пише, че мъжът е длъжен да се отнася към жена си като към част от своето тяло и ако трябва, дори да умре за нея. Тук няма лъжлив героизъм или сантименталност, а се отличава неповторимостта в отношенията между две същества, като те се сравняват с отношението на Бога към Неговите избрани.

И така, това е особено, висше духовно отношение. Такава е основата на християнския брак, най-важната, метафизичната основа. А всичко останало са детайли.

Задължителна ли е любовта в брака? Ами ако бракът вече съществува, а любов няма?

Ще ви дам пример от миналото. Преди е имало сватовници. Това е доста рационална институция и много поколения са били съгласни с нея. Сега е премахната. Не зная как точно, мисля, че е изчезнала от само себе си. Но не е трябвало. Аз вярвам, че любовта идва с брака. Преди това има влюбеност, а истинската любов идва после. Ако хората на младини не са били влюбени, могат после да развият любовта си. На това са разчитали старите сватовници. И въпреки че не във всеки такъв брак се е раждала любов, доста често все пак се е случвало. Сватовниците не са били, раз-

бира се, електронни машини, но нещо все пак са пресмятали, съобразявали са се с някои „изходни данни“ на партньорите. Опитът е подсказвал много на тези възрастни жени.

А може ли институцията на брака в наше време да изчезне напълно?

Няма да изчезне, убеден съм. Поне поради това, че все пак съществува немалка част от човечеството, у която нравствените основи не са разклатени. А и в природата на човека изначално е вложено нещо, което го предразполага към моногамия.

Кажете малко повече за любовта...

Ето какво ще ви кажа: да се говори за любовта, не е толкова полезно. Трябва да се опитаме да живеем в нея. Знаете, че влюбените винаги са щастливи. Но не е задължително да бъдеш влюбен в

човек, можеш да бъдеш влюбен в природата, в музиката, да виждаш винаги доброто у хората. Лошото може да види всеки глупак! То винаги е на повърхността, много е лесно да го забележиш. А да видиш ценното у човека, дори ако не е много симпатичен, това вече е нещо, това вече е изкуство. И като виждаме положителното, изживяваме живота си не приведени, не с пренебрежение и презрение, а като Божии деца: радостно, спокойно, уверено, мъжествено, както подобава на човека.

Любовта е описана от апостол Павел в Посланието към коринтяните. Любовта, която не се превъзнася, не търси своето, всичко търпи... Там има много определения. Защо апостолът използва такъв брой определения - и положителни, и отрицателни? Защото сам не може да даде едно-единствено определение. Любовта е тайна! Като красотата! Какво е красотата? Колкото и да се опитват, хората не могат да ѝ дадат точно определение. Защото най-важните аксиоми на света са неопределими. Такава е тяхната

природа. Или могат да се характеризират доста условно, приблизително и опосредствено.

Любовта, сексът, грехопадението - как е свързано всичко това?

Никак. Защото любовта е любов, сексът е физическото съответствие на любовта, макар и не задължително. А грехопадението е противопоставяне на човешката воля срещу волята на Твореца.

Къде е границата между любовта и еротиката? Между секса и похотта?

Любовта като най-дълбокото влечение на човек към човека осветява ероса. Ако еротиката се отдели от любовта, се получава само секс, който унижава човека. Сексът не трябва да съществува без любов.

В Първото послание на Йоан се казва: „В любовта няма страх, а съвършената любов пропъжда страха; защото страхът има в себе си наказание и който се страхува, не е стигнал до съвършенство в любовта“ (4:18). Но нима ако обичаш човека, не се боиш да не го загубиш? Нима не се страхуваш, че може да му се случи нещо лошо или да се разболее тежко? Апостолът има предвид съвсем друго: когато човек обича някого, не се бои от него. Нали Йоан говори за отношението на човека към Бога! В християнството робският страх се заменя с любов. Разбира се, запазва се страхът от Бога, но той означава благоговение пред Него и боязън да не Го загубиш.

Какви са формите на любовта? Как да намерим щастие?

„По-блажено е да дава човек, отколкото да получава“ - казва Господ. Да, наистина е по-блажено. Когато човек се запита: „Къде да намеря щастие?“, изведнъж осъзнава, че всички искат да бъдат щастливи - птиците, и животните, всеки за себе си. Но преди всичко човекът иска щастие и той го търси много по-трудно, отколкото останалите живи същества. Любовта възниква на определен етап от развитието, но при хората всичко това е много по-дълбоко: щастие то ни е в любовта към Бога

и към човека. И без това няма нищо. Ще попитате - какво е тогава любовта? Не се уморяваме да произнасяме тази тайнствена дума. Тя има толкова много различни, преливащи се страни. Може да изпитваш безмерна любов, когато виждаш как през пролетта чучулигата се издига за първи път и запява. Или когато при зимен залез слънцето огрява снега. Или когато гледаш човешко лице, в което гори мисъл и чувство. Когато си свидетел как се изявяват дълбоки и сложни, прекрасни човешки дарования, таланти, преживявания. Когато виждаш усмивката на майката и разбираш какво значи тя. И когато самият ти си родител и ти се иска да се смееш от щастие, когато гледаш бебето си. Просто защото то съществува! Това са различни форми на любовта.

Който обича, той живее. Който губи любовта, започва да запада. Естествено, всеки от нас изпитва различни видове любов, нерядко няколко. И слава на Бога: колкото повече са, толкова по-добре! Но колкото и да сме скъпи един за друг (а ние сме си много скъпи: ако сега умре един от нас, сякаш се отрязва късче от нашето същество), колкото и да са скъпи за нас членовете на семейството ни, колкото и да ни е скъпо всичко, което ни възхищава и вълнува - природата, музиката, литературата, мисълта, - накрая изведнъж разбираме, че зад всичко това стои една Любов, една висша Любов. Че зад цялото небе и твоето дете, зад чучулигата, стиховете, богословската мисъл и човека, който ти е скъп и мил, зад всичко това стои и във всичко това се възплъщава божествената Любов. И тогава започваш да разбираш, че в любовта ние всъщност обичаме Бога. Търсим Го...

Бог е Любов и това е основата на всичко. Тук са началото и краят. Тук е всичко! И това трябва да търсим винаги, към него да се стремим и да го осъществяваме, макар и със съвсем ситни крачки.

АЛЕКСАНДЪР
МЕН

БРАКЪТ Е БОЖИЕ ТВОРЕНИЕ

Съпружеството е програма за живот, дадена на човека от Бога, и в този смисъл е изключително явление. Мъжът и жената са един за друг завинаги. Поверен ми е човек, за когото ще трябва да отговарям във вечността. „Да обичаш някого, значи да бъдеш съгласен да остарееш заедно с него“ - пише А. Камус.

Съвременниците на Иисус Христос Го питат какво е юридическото основание за разтрогване на брака. Той не им напомня стиховете от Второзаконие (24:1-4), където става въпрос за бракоразводно писмо, а насочва вниманието им към първоначалното определение за брака. Отначало не е можело да се разтрогва брачният съюз (Мат. 19:3-8). Бракът е създаден от Бога. Той съединява тези, които сключват брак, и скрепява съюза им. Разводното писмо е било временно (компромисно) решение. При това Бог предупреждава човека, Той предпазва мъжа от лекомислената крачка към развода. Мъжът не може да се ожени втори път за жената, на която е дал бракоразводно писмо.

С идването на Иисус Христос на земята положението се променя. Жестокосърдечие от този момент е лечимо. Ако Иисус и Неговият кръст присъстват в живота дори на единия от съпрузите, изход от разочарованията и ожесточенията е възможен благодарение на прошката. Ситуацията не е безнадеждна! Не всичко е загубено. Коравосърдечие (Мат. 19:8) е преодолимо чрез Иисус: „Животът и блаженството са възможни само тогава, когато има прошка на греховете“ (М. Лутер).

БРАКЪТ Е ЗАЩИТЕН

За Бога бракът е толкова ценен, че Той го защитава, сякаш издига каменна стена, подобна на тази, която пази крепостта от враговете. „Онова, което Бог е съчетал, човек да не разлъчва“ -

ПРЕД БОГА БРАКЪТ Е СЪЮЗ, КОЙТО ОСТАВА В СИЛА ЦЯЛ ЖИВОТ И СЕ ПРЕКЪСВА САМО ПРИ СМЪРТТА НА ЕДИНИЯ ОТ СЪПРУЗИТЕ.

четем в Евангелието от Матей (19:6). А в книгата Изход (20:14) Господ казва: „Не прелюбодействай.“ „Не пожелавай жената на ближния си“ - е написано няколко стиха по-надолу. Който пожелае жената или мъжа на ближния си и се намеси в чуждия съпружески живот, като разруши по този начин и своя, трябва да знае - обръщам се към християните, - че прелюбодеянието води към духовна смърт по същия начин, както в Стария Завет то се наказва с физическа смърт (ср. Лев. 20:10; Вт. 22:22; Йоан 8:5).

А който пък продължава да изневерява на съпруга или на съпругата си и дори настоява за развод, за да се свърже с нов партньор, става езичник, непознаващ Бога (Мат. 18:15-17).

Не е ли прекалено жестоко това? Не е ли безчовечно? Подобни въпроси възникват неволно, ако разглеждаме брака от човешка гледна точка.

ГОСПОД МРАЗИ РАЗВОДА

Именно тази дума е употребена в Книгата на пророк Малахия (2:6) в оригинала (ср. ст. 14-15).

Господ мрази развода, защото той носи смърт. Разводът разкъсва не само съвместния живот на съпружеската двойка, но и разрушава щастието на децата. Те живеят в душевен конфликт - принудени са да застанат на страната на единия от родителите. Но нали всяко дете еднакво се нуждае както от майка, така и от баща. Разводът прави децата сираци.

В човешкото общество бракът се разглежда като договор, който може да бъде разтрогнат. Пред Бога той е съюз, който остава в сила цял живот и се прекъсва само при смъртта на единия от съпрузите (ср. Римл. 7:2-3; I Кор. 7:39). Ако бракът се разтрогне, преди някой от партньорите да напусне този живот, се губи защитата от страна на Бога.

А НЕЩАСТНИТЕ В БРАКА?

Нерядко стават християни хора, които са нещастни в брака си. Ако единият от съпрузите повярва, има надежда, че и другият, и цялото семейство ще дойдат при Господ. Защото светли-

ЗА БОГА БРАКЪТ Е ТОЛКОВА ЦЕНЕН, ЧЕ ТОЙ ГО ЗАЩИТАВА, СЯКАШ ИЗДИГА КАМЕННА СТЕНА, ПОДОБНА НА ТАЗИ, КОЯТО ПАЗИ КРЕПОСТТА ОТ ВРАГОВЕТЕ.

Ако се прекъсне едното звено, цялата верига се разпада.

ДВЕ ИЗКЛЮЧЕНИЯ

В Библията са посочени две изключения, при които разводът се допуска. Първото е за онези, които живеят в единение с Бога (в Стария Завет) и чийто съпружески съюз е отражение на това единение с Бога (Мал. 2:14-16): бракът може да се разтрогне поради невярност на партньора (ср. Мат. 5:32;

19:9). Макар че разводът тук не е задължителен.

Второто изключение намираме в Посланието към коринтяните (6:9-11). Всъщност то е за тези, които са встъпили в брак, преди да се помирят с Иисус Христос, и които искат да имат заветни отношения с Господ (I Кор. 7:12-16). След сключването на граждански брак е възможно единият от съпрузите да стане християнин, а другият още да не

е направил тази крачка, дори да не иска да чуе за вярата. Ако невярващият настоява за развод и съпружеските отношения могат да повлияят отрицателно върху живота на останалите от семейството, където мирът окончателно е разрушен, трябва да му се даде тази възможност.

Тогава вярващият партньор повече не е обвързан с връзките на брака и може да се ожени или омъжи втори път (I Кор. 7:15). Но повярвалият не трябва да се развежда с невярващия си партньор, ако той не иска да разкъсва брачните връзки, защото вярващият освещава брака и децата (I Кор. 7:14).

ГОСПОД ПРОЩАВА МНОГО

Ако някой се е развел поради изневяра, невярност, прелюбодеяние, нетърпимост или мъка, която единият от партньорите не е могъл да понесе, има ли изход от такава ситуация?

Библията предлага помощ: покай се и помоли Господ за прошка! Цената на

ната и топлината проникват в цялото семейство и атмосферата се променя до неузнаваемост. „Невярващият мъж се освещава чрез жената и невярващата жена се освещава чрез брата, своя мъж“ - пише ап. Павел (I Кор. 7:14). И децата печелят. Светият Дух, Който влиза в семейството и започва да ръководи живота му, винаги е по-силен от Божия противник и съпрузите могат да намерят изход от всяка критична ситуация. Господ допуска страдания - те скрепяват семейните връзки. Затова не трябва да се отчайваме. По-добре е да чакаме помощ от Господ. Нека не забравяме, че в Библията Божият съюз и човешкият съюз, Божият избор и човешкият избор, верността на Бога и съпружеската вярност са тясно свързани.

БРАК за ЦЯЛ ЖИВОТ

милостта и прошката е много висока. Всеки, който е получил прошка за греховете си, знае колко са горчиви плодовете им. След искреното покаяние на Давид (Пс. 50), Господ благославя брака му с Витсавее и очиства миналото му така, че тъкмо с този брак след определеното време на света идва Давидовият Син - Спасителят (Мат. 1:6-16). Той идва не при праведните, а при изгубените грешници, при болните, а не при здравите (Лука 5:31-21).

Затова: „Където се умножи грехът, преумножи се благодатта“ (Римл. 5:20).

ДОЛКХАРТ УОЙНЕМАН

Мечтите

– Ти имаш ли си гадже? – ме пита Ели с потайна усмивчица и особен блясък вдетските очи. С Люба сме на пейката на поляната пред детския дом.

– Не – отговорих колкото се може по-твърдо, като същевременно се опитвах да звуча небрежно. – А ти?

С известна гордост хлапето кимна утвърдително, но все още не можеше да се начуди на моята старомодност. Ели няма още осем, аз вече навърших осемнадесет. Както се шегувахме с Люба, според Ели сигурно съм стара мома. Може би и според вас.

Психолозите май са единодушни, че удовлетвореността от живота или, с други думи, щастието зависи преди всичко от два житейски избора – на работа и на брачен партньор. Бях много удивена, когато на курса по фотография преди години психоложката, която водеше лекцията „Психология на фотографията“, разви следната теория: „В целия си живот жената се стреми съзнателно и подсъзнателно да си намери брачен партньор. Това е заложено в нея като част от майчинските ѝ инстинкти, защото целта е продължаването на рода.“ Порази ме посредственото представяне на жената като контролирана от инстинкти с единствена цел майчинството. Сега като по-зряла (от тогава) знам, че тези инстинкти наистина определят в някаква степен поведението на жената.

Още от малки ние, момичетата, започваме да строим кули. Идеята за любовта е заложена в приказките, които израстваме. Кой не си спомня Снежанка, Пепеляшка или Спящата красавица... Краят винаги е един и

същ – след множество перипетии в доброто и красиво девойче се влюбва (най-често от пръв поглед) също толкова добър и красив принц, който се оженва за него и го отвежда далеч от неволите му, в приказния си дворец, който се намира през девет царства в десето. В приказния свят психолозите и психотерапевтите биха останали без работа, защото там не е възможен неправилен избор на спътник в живота. Героините притежават всички безценни добродетели, така че на принцовете не им

остава нищо друго, освен да се влюбят в тях, впрочем и с принцесите е същото. Разбира се, не бих обвинила приказките. Те са храна за детското въображение, която има за цел да му разкрие моделите. Ако бяха реалистични, нямаше да са приказки.

Е, след приказките при някои по-бързо, при други по-бавно идва периодът на харесването. Товаса чувствата, които витаят по всяко време на годината и правят живота интересен, понякога може би му придават и смисъл. На кого не му е познато? Състезаването между хубавиците започва още в училище – модните

дрехи, гримът, аксесоарите. Всяка девойка иска да прикрие недостатъците си и да демонстрира своите предимства. Започват шушуканията за момчетата, sms-ите, излизанията, романсите, сълзите, срещите, историите – приказни и не толкова

приказни събития. Въпросът „Кого харесваш?“ е неизменна част от разговорите между приятелки, от лексиконите, стои в основата на интригите, кавгите и развалените приятелства... Словосъчетанието харесвам + име на момче се превръща във важна част от самоличността на момичето, само че за разлика от нейното име, националност и ЕГН в повечето слу-

чаи тази част се мени непрекъснато, както се сменят дрехи и аксесоари. Глаголът „харесвам“ е напълно уместен тук, тъй като в основата на чувството са вкусът и предпочитанията на момичето. Това, което ни се струва най-красивото преживяване

телите си и да придобие желаната независимост. За повечето хора, ако не ти се е случило нещо подобно, все едно не си живял.

Не знам кой на кого отмъщава за несериозното отношение, дали ние на момчетата или те на нас. Доволни сме само от факта, че сме успели да привлечем няколко мъжки погледа към накипената си, понякога съвсем изкуствена персона, а после четем по списанията мозак заключения за мъжката психика от типа: „Мъжът обича с очите си“. Ами ако няма нищо друго, освен това, което вижда? Нямам нищо против външната красота, но ми е болно, че навсякъде около нас – в живота и в изкуството – об-

ведение днес са модерни – това са идеалите, които са обсебили Холивуд, женските списания, песните.

Но нека не говоря като песимиста, за когото чашата е наполовина празна. Познавам и изключения. Пред очите ми са много млади и вече не толкова млади хора, които са пример за брак, какъвто трябва да бъде според Библията. Тези живи примери – един от тях е семейството, в което съм отраснала – са потвърждение за това, че мечтите ми са осъществими и вярата ми не е напразна.

Харесвам думата „съпруга“, въпреки че днес звучи малко архаично. Означава „съвпругната“ и колкото и непривлекателен да е този образ за днешната младеж, точно той характеризира най-точно бъдещите отношения, към които се стремим. Общите посока и цел, отговорността, поета един пред друг и пред Бога, взаимното посвещаване – това за мен са истинските прояви на една зряла любов. Не си ли заслужава да ги търся?

Обикновено мечтите не обичат да чакат, да бъдат загърбвани и замествани със скучни принципи.

За мен обаче картината, която нарисувах с бързи щрихи, не е скучна и еднообразна. Взаимоотношенията, за които копнея, не се изразяват в това, да не ми е самотно, да удовлетворя потребностите си и да не оста на по-назад от общоприетата норма. Не разчитам на случая и късмета за важните неща в моя живот. Вечният ми Създател има по-добри намерения за мен. За тях си заслужава да се чака и с години, защото със своята вечност надминават всяка мечта.

МАРИНА МИХАЙЛОВА

не обичат да чакат

Екът на постмодернизма разклати много от моралните устои и принципи на човечеството. Хората вече не вярват, че съществува една Истина, разкрита в живото слово на всемогъщия Бог, Когото трябва да следват. За съвременния човек най-важното е да не се окаже черната овца в средата, в която живее, да не върви срещу течението. И е тъжно, че това се отнася не само за атеистите или номиналните християни, за които Библията никога не е била авторитет, но и за вярващите, които познават Бога.

Много пъти чувам от млади хора въпроса: „Какво да направя, за да имам щастлив брак?“ Какви условия трябва да изпълни човек, за да получи благословение от Бога за бъдещото си семейство и да изгради близки взаимоотношения с партньора си в брака? Отговорът е един - нужно е да следваш Истината, разкрита в Божието Слово. В какво се състои тази Истина?

В Библията четем: „Не се съобразявайте с първите страсти, които имате във времето на незнанието си; но както е свят Този, Който ви е призовал, така бъдете святи и вие в цялото си поведение; защото е писано: „Бъдете святи, понеже Аз съм свят“ (1 Пет. 1:14-16). Светият живот се противопоставя на живота, воден от страстите. Гръцкото прилагателно ἅγιός - „свят“ - може да се преведе и като „чист“. Ап. Петър подчертава, че е необходимо тези, които са познали Бога, да бъдат чисти във всичките си постъпки. В Посланието към евреите се казва: „Бракът е нещо честно у всички и брачното легло - чисто; а блудниците и прелюбодейците ще съди Бог“ (13:4 СИ). За много съвременни млади хора понятия като целомъдрие и чистота звучат абстрактно и старомодно. Ако някой до 18-20 години се съхрани в чистота и непорочност, ще му се подиграват и ще го принудят да се чувства като черна овца сред връстниците си. Статистиката сочи ужасяващи данни за абортите сред непълнолетните в САЩ - всяка година 418 000 момичета под 19 години правят аборт. „България заема първо място в Европа по броя на ражданията сред тийнейджъри. Също така сме на първо място по аборт при момичета от 16 до 19 години“ - заявява проф. Николай Милчев¹. Свързан с този факт е и рязко нарастващият брой на разводите в целия свят: „Недейте се лъга; Бог не е за подиграване: понеже каквото посее човек, това и ще пожъне“ (Гал. 6:7). Бог е категоричен във всичките Си заповеди и не позволява на човека да прави компромиси. Всеки е длъжен да носи отговорност за избора, който прави.

Бог одобрява чистотата и непорочността и ги изиска във взаимоотношенията между момчетата и момичетата преди брака. Мнозина се съгласяват с това,

но все пак, за да не изостават много от връстниците си, се стараят да си намерят приятел или приятелка. И нагласата им е, че само ще излизат заедно - те не допускат дори мисъл за съжителство или сексуални отношения, просто приятелство... Но такова „невинно“ приятелство, без сериозни намерения за бъдещето обикновено е с лоши последици, защото наранява единия от партньорите. Всяко момиче и момче трябва да осъзнават отговорността си пред Бога за своето отношение към другия пол. Ако се отнасяш несериозно към приятеля си, като нараняваш чувствата и сърцето му, този бумеранг ще се върне при теб - и на теб самия някой ще причини подобна болка. С други думи, твоето поведение и отношение към другия пол вече определя в някаква степен бъдещето ти.

На 16 години осъзнах, че нося отговорност пред Бога за своите постъпки. Като всяко младо момиче мечтаех да имам щастливо християнско семейство, в което да цари истинска любов, обща цел в служението на Бога и дълбоко взаимно разбиране. Започнах да се моля за това и да изучавам Божието Слово, което ме упътваше как да постъпвам, за да имам благословение в личния си живот. Божията заповед да се пази в чистота и непорочност до брака стана за мен

разчита на благоволение и благословение от Бога.

Тъкмо тогава започнаха да се развиват отношенията ми с моя бъдещ съпруг. Макар и не след дълго да получихме отговор от Бога, че Той иска да ни види заедно и да ни благослови като семейство, останахме верни на заповедта Му да бъдем чисти и непорочни до момента на църковната венчавка.

всички тези формалности - граждански, църковен брак?“ Наистина има хора, които съжителстват години наред и се гордеят, че са си останали верни. Но ако се заровиш по-дълбоко във взаимоотношенията им, ще видиш много проблеми и трудности. Там няма място за Божиите благословения в пълнотата им. В Библията се казва: „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си; и двамата ще бъдат една плът. Така че те не са вече двама, а една плът. И така, онова, което Бог е съчетал, човек да не го разлъчва“ (Мат. 19:5, 6). Гръцкият глагол συζευγνυμι, преведен в този стих като „съчетавам“, означава и „впрягам заедно, свързвам, съединявам“. При съжителството не Бог свързва двете млади сърца, а животът им започва в греха на прелюбодейството. Бракосъчетанието обаче е църковно свещенодействие, извършвано от свещеник, при което Бог излива благословенията Си над мъжа и жената, за да станат една плът. И както видяхме, според Евреи 13:4 не интимните отношения или съжителството са основани на чистота и вярност, а бракът. Всички отношения, които се градят извън брака, са грях за Бога и предизвикват Неговото осъждане.

Ето защо, за да получиш Божието благословение за семейството си, трябва да бъдеш отговорен за своето поведение към другия пол, да пазиш себе си в чистота и непорочност и да бъдеш готов, когато Господ ти открие волята Си, да застанеш пред Него, за да съчетае двама ви в брака. „За бъдещите благословения в брака е особено важно да се съхранят целомъдрието и нравствената чистота. Младите хора, които прахосват себе си преди брака, не могат да се възползват в пълнота от богатството на Божиите благословения и от щастието в брака.“²

Бог никога не остава длъжен, най-вече на тези, които са обикнали Неговото Слово. Следвай безкомпромисно Неговите заповеди и ще имаш живот, изпълнен с благословения и чудеса.

Любов
Залкова

свята и безкомпромисна. Молах се и чаках. Изобщо не ме потискаше фактът, че колегите ми в университета, които бяха по-малки от мен с 3-4 години, имаха гаджета още от първи курс и разказваха възторжено за любовните си приключения. Не ме вълнуваха любовните интриги и временните развлечения, чаках своя единствен любим, подарен от Бога. След три години почти всичките ми приятелки преживяха трагична драма в любовта си - или бяха предадени, или те предадоха... Който живее според принципите и законите на този свят, не може да

Сатана винаги се старее да подтикне младите хора към компромис и да ги лиши от Божието благословение, затова им предлага няколко алтернативи: „Вие се обикнахте, разбрахте, че сте създадени един за друг, ще се жените, защо да чакате до венчавката? Вече можете да заживеете заедно.“ Или: „А защо изобщо да се жените, колко неверни съпругески двойки има по света?! Живейте заедно, обичайте се, за какво са

¹ http://lifestyle.ibox.bg/news/id_1393457307

² Немцев, В. Союз любви, с. 262.

Възможен ли е щастливият брак

Строгите ригористи, за които мярка за нравственост е само идеалната чистота на апостолската Църква, не са удовлетворени от това положение. Те упрекуват тогавашните църковни власти. Струва им се, че цялата презвитерска общност начело с епископа е изпаднала в летаргия. Така в Църквата се оформят две течения. Едното започва да се приспособява към света, там добродетелите са случайни, а недостатъците значителни. Другото е по-възвишено, изисква нравствен ригоризъм и понякога залита в крайности¹.

Тертулиан

Квинт Септимий Флоренс Тертулиан е роден в семейство на римски стотник в Картаген ок. 155 г. Преди да приеме християнството, живее необуздано, като истински езичник. Получава добро образование, учи философия, право, медицина. През 90-те години на II в. се кръщава и става ревностен християнин, изтъкнат защитник на новата религия. В този период пише повечето от апологетичните си съчинения. Оженва се, приема свещенство. Строг и решителен, Тертулиан е неспособен да се отнася сдържано към слабостите на хората. Ригоризмът му го подтиква към течението монтанизъм. В началото на III в. напуска Църквата².

Насочването му към монтанизма е напълно естествено. В духовното си развитие строгият Тертулиан отдавна вече е достигнал до някои възгледи, които намират крайния си израз в монтанизма. През 197 г. той защитава Църквата още като католически християнин. През 201 или 202 г. симпатиите му вече са на страната на

ване на скорошното идване на Христос, ригористичен аскетизъм, екстатична настройка, изразена преди всичко в пророчески изяви, както са убедени последователите му, под непосредственото въздействие на Светия Дух. Есхатологичните настроения на монтанизма се изразяват в очакване на непосредствено предстоящото явяване на небесния Йерусалим. Монтан увлича след себе си екстатично настроените хора. Движението има и пламенни последователи - Максимила и Прискила.

В своето търсене на харизматичен екстаз монтанизмът обвинява Църквата в изневяра на апостолската линия. Според монтанистите в нея са секнали силите, които са действали някога. Угаснал е огънят, горял у първите християнски пророци, загубило се е и самото пророчество. Бог Отец говори в Стария Завет, Бог Син ни дава Своето благовестие, но в него не се съдържа цялата пълнота на божествената Истина. Трябва да я очакваме в предстоящото откровение на Св. Дух в Третия Завет. Това откровение на Параклита (Духа Утешител) ще бъде дадено от монтанизма⁴. Протопрезвитер Николай Афанасиев пише: "Конфликтът на католическата Църква с монтанизма е може би най-странният от всички, които намираме в историята на Църквата. Делниците на Църквата са неизбежни, когато вече е улегнала, но в края на II или началото на III в. тя най-малко е мислила да се отказва от дарбите на Св. Дух. Когато се противопоставя на монтанизма, Църквата не отрича пророчеството, а се бори за самата себе си. В тази насока Тертулиан търси вдъхновение, но не забелязва, че е тръгнал по пътя, който извеж-

Мала Азия личности като Мелитон или Амия, които сочат като свои предшественици в пророческото озарение. Разликата във възгледите на монтанистите и католическата Църква е в значението, което придават на пророчеството, и в самата му форма. Дарът на пророчеството е съществувал и в апостолско време, но в историята не е засвидетелствано Църквата да е придавала на някое от пророчествата общоканонично значение. Докато монтанистите възприемат своите откровения именно така. Те допълват с тях каноничните книги на Св. Писание.

Важна е и формата на "пророчествата". При монтанистите тя е особена и според тях характеризира качеството на дара им. Съществен белег на техните предсказания е, че се изговарят в екстатично състояние. Самият Тертулиан набляга на това. Човек, който съзерцава Божията слава, непременно трябва да излезе от нормалното си състояние. Ето защо новото пророчество е "извън ума". Тертулиан дори го определя като "сякаш безумие" и защитава този негов характер⁶. Освен пророчествата, произнесени в екстаз, се ценят високо и получените в състояние на сън, защото и там действието на човешкия ум спира и пророкът не може да добави нищо субективно. Монтанистите признават, че Христос не е говорил нищо в състояние на екстаз, че Той проповядва учението Си при напълно спокоен контрол на естествения ум. Но според тях последните пророчества няма как да бъдат подобни на първите, защото са по-висши и състоянието, в което се изразяват, е особено. Умът е "помрачен", както предполагат монтанистите, от изобилие-

ТЕРТУЛИАН И МОНТАНИСТКИЯТ РАЗКОЛ

Малко история

Когато възниква християнството, неговите привърженици са известни като необикновено, високо нравствено общество със строги принципи и подбор на бъдещите членове. Причината до голяма степен е напрегнатото очакване за скорошното идване на Христос. Йерусалим е разрушен, а всички пророчества на Божия Син за края на света са свързани с опустошаването на града.

Но минават десетки години и твърдението, че краят на света наближава, вече не е толкова категорично. Нивото на нравствеността сред християните започва да се понижава, изискванията за приемане на нови членове в Църквата вече не са толкова строги. А и християнската общност вече се състои не само от хората, които приемат вярата, а и от тези, които се раждат християни. В Църквата наред със силните вярващи има и доста слаби в нравствено отношение, както и хора, които се лутат между християнството и света.

монтанизма, но все още остава свързан с Църквата. През 208 или 209 г. обаче заявява, че африканските монтанисти, към които се е присъединил, имат богослужебни събрания отделно от католическата (вселенската) Църква³.

Монтанизмът

Монтанизмът, известен като "фригийска" или "катафригийска" ерес и също като "ново пророчество", се заражда в Мала Азия, във Фригия. Негов основател е Монтан, който преди е бил жрец на езическата богиня Кибела. Като християнин той организира свое общество, което много бързо става известно и се налага. Монтанизмът, след като се разпространява значително в Мала Азия, прониква и на запад, където печели последователи в Галия, Рим и Картаген. Ето какви са основните му особености: напрегнато очак-

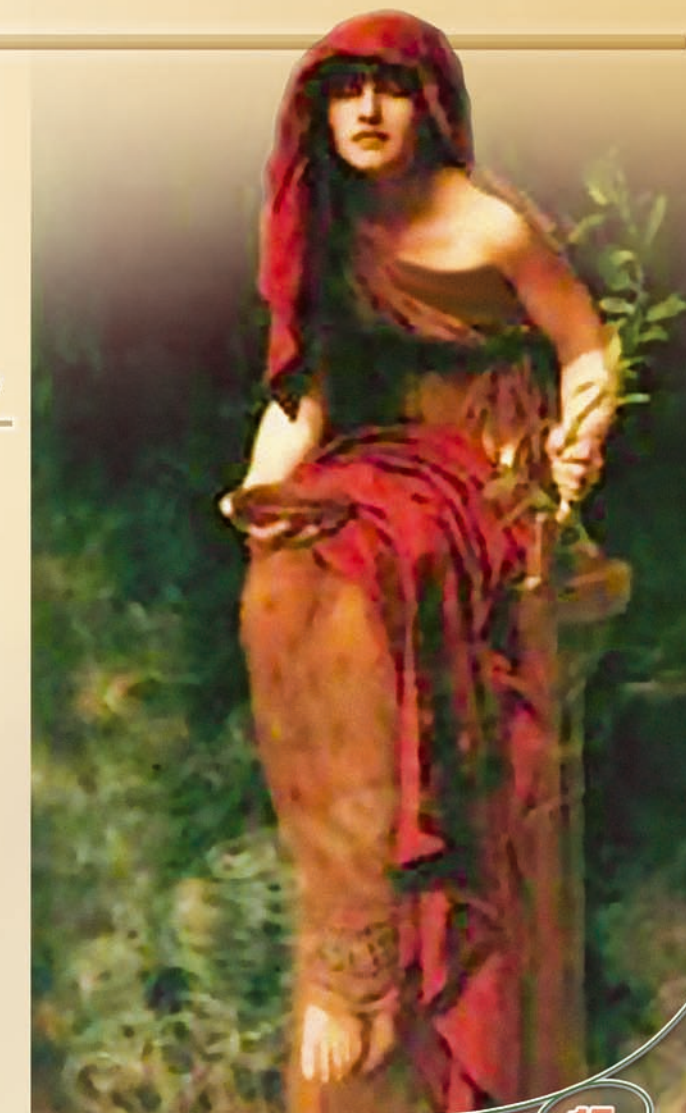
За монтанистите - като най-голямото петдесетно движение през II и III век виж www.duh-i-istina.net/petdesqtno_dvijenie.php

да от Църквата, защото монтанизмът разрушава Църквата и по такъв начин на практика се отказва от дарбите на Духа.⁵

Благодарение на факта, че монтанистите са успели да привлечат такъв литературен талант като Тертулиан, днес имаме достатъчно сведения за това течение. Тертулиан систематизира и обосновава различните страни на тяхното учение.

Той определя монтанизма като "ново пророчество" или откровение на Светия Дух. Настъпила е оная епоха, за която пророкува Йоил: "И ето, след това ще излезе от Моя Дух върху всяка плът" (2:28 СИ). Дошло е времето за пълното откровение на Параклита, Духа Утешител - Духът на истината идва, за да научи вярващите: "Той ще ви научи на всичко" (Йоан 14:26 СИ).

Но какъв е в действителност авторитетът на "новото пророчество"? Когато възниква монтанизмът дарът на пророчеството в Църквата все още съществува. Има хора, които са се прочули с дадените им откровения. Така, породен като пророчество, монтанизмът се вписва в съществуващото положение в Църквата. Привържениците му дори се позовават на някои известни в

то божествена светлина, която се излива. Пророци и пророчици губят съзнание и говорят не от себе си, а непосредствено от Бога изобщо или от Параклита. Така в предсказанията на своите пророци монтанистите виждат най-чисти откровения, дадени от самия Господ, при което човекът е само инструмент, посредник между Бога и общността, за която е предназначено откровението.

Цялото съдържание на монтанистките пророчества се отнася до нравствената страна на християнството, засяга практичния план на християнския църковен живот. Тертулиан характеризира пророчествата на Монтан като предсказания за бъдещия съд. Наистина една от съществените страни на новото движение е, че според него съвсем скоро предстои второто идване на Христос, след което ще започне Неговото хилядогодишно царство. Максимила предсказва: "След мен вече няма да има пророчица, а ще дойде краят на света."⁷ Поради този близък край християните са призовани да преустроят целия си религиозно-нравствен живот в посока на ригоризма.

Тертулиан като ригорист вече е стигнал до извода, който го доближава до монтанистката доктрина: той вижда в историческото развитие на Църквата строгата приемственост и постепенност на нравственото усъвършенстване. "На първобитното човечество е било свойствено да се бои от Бога. В Закона и Пророците на Стария Завет е изминало детството му. С Евангелието е свързана младостта му. А сега Параклит ознаменува зрелостта на Църквата. Днес Той унаследява Христос и човечеството няма да познава друг учител."⁸ Човек е устроен така, че съвършенството му се дава постепенно. Затова цялата пълнота на нравствените изисквания не е могла да бъде представена на човечеството изведнъж. Първоначално са дадени известни отстъпки, които с течение на времето се отменят. Например от дните на Мойсей до Христос хората са били коравосърдечни, ето защо е бил позволен разводът. Благовестието надмогва коравосърдечието, затова разводът се отхвърля "освен поради прелюбодеяние" (Мат. 19:8-9), но съществува "слабост на плътта" и като следствие е допуснат втори брак. С пълното откровение на Параклит обаче тази слабост се отстранява. Подоб-

ЦЪРКВАТА НЕ ПРИЗНАВА НОВОТО ПРОРОЧЕСТВО И ТАКА ОТХВЪРЛЯ САМАТА СЪЩИНА НА МОНТАНИСТКОТО ДВИЖЕНИЕ.

но разбиране за приемственото развитие на религиозния живот кара монтанистите да възприемат самото Евангелие преди всичко като нов закон. Следователно то трябва да има задължителна сила за всички и за всеки. Но при състоянието на човечеството в дните на Иисус Христос този закон не е можел да бъде изразен напълно. Затова сега, след пълното откровение на Параклит, трябва да влезе в сила онова, което преди е било само набелязано.

Вторият брак е един от водещите въпроси в нравствената реформа, която предлагат монтанистите. Ранната Църква не препоръчва втория брак, но и не го отрича. Монтанистите го забраняват. Причината е, че вече е отменена "слабостта на плътта", защото човечеството е достатъчно подготвено за това чрез съветите на ап. Павел: "А на неженените и вдовиците казвам: добре им е, ако си останат като мене" (1 Кор. 7:8 СИ). Вторият брак не е според замисъла на Твореца, създал само една човешка двойка: "Не сте ли чели, че Оня, Който отначало ги сътвори, мъж и жена ги сътвори" (Мат. 19:4 СИ). Повторната женитба е неуместна, тъй като бракът е "разсадник на човешкия род", а размножаването на хората, ко-

гато времето на земния живот е ограничено, е нецелесъобразно. Нравствената ценност на втория брак е най-ниска.

Монтанистите обаче позволяват първия брак. Тертулиан, когато се противопоставя на Маркион, като защитава брака, твърди, че е позволено да се сключва един брак по вяра. Аргументацията му против повторната женитба е, че брачният живот не се вписва в условията на най-новото време: "Но когато новото откровение ни известява, че "времето нататък е късо, та ония, които имат жени, да бъдат като че нямат", Евангелието в своето одобрение на въздържание и отричане на многобрачие тослага край на древния закон."⁹ Според Тертулиан първият брак е първа степен на нравственото падение: когато се омъжват, девойките слизат от нравственото съвършенство на по-долното стъпало. Той пише: "Най-доброто за човека е изцяло да се отдалечава от женския пол, ето защо девството има предимство – то е свободно от всякаво подобие на прелюбодеяние."¹⁰

Монтанистите въвеждат и някои нови правила за пост. Католическата църква от II-III в. според свидетелството на самия Тертулиан е спазвала: общохристиянския пост преди Великден въз основа на Мат. 9:15 с неопределена продължителност; "дните на стоенето" (dies stationum) в сряда и петък, когато са постили до

третия час следобед; извънредни пости, назначавани от епископите при някакви бедствия. Монтанистите спазват всички тези пости, но въвеждат и "свои": някакви особени stationes; освен това "принасят на Бога две седмици, когато ядат суха храна и зеле, и то непълни"¹¹. Противниците на монтанизма изтъкват, че това са измислени пости, въведени със старозаветна строгост, а подобно сухоядство напомня на установеното в култа към Изиди и Кибела. Като мотив за установяване на своите пости монтанистите сочат "последните времена".

Със същата строгост те се отнасят към някои неща, които не са забранени нито в Писанието, нито в Преданието, затова са признати за позволени. Според монтанизма нищо не е безразлично и в "последните времена" са неуместни подобни позволения, след като самият Бог е "отменил неща, които преди е позволявал".

Голямо външение в Картаген предизвиква спорът de virginibus velandis ("за покривалата на девиците"). В I Кор. 9:5-13 се препоръчва жените да ходят на богослужебните събрания с покрита глава. Омъжените жени в Картаген постъпват точно така. Но фракцията на "строгите" изисква това и от девиците.

Спорът de corona militis ("за венеца на войника") започва, когато при раздаването на императорските награди един войник християнин се явява с лавровия венец в ръка: неговата религиозна съвест не му позволява да го сложи на главата си. Когато се изяснява, че е християнин, го осъждат на смърт. Според някои подобна педантичност само дразни езичниците – "позволено е да бъдеш увенчан, след като Писанието не го забранява". Тертулиан възразява: "Не е позволено да бъдеш увенчан, тъй като Писанието не го предписва." "Онова, което не е позволено непосредствено, всъщност е забранено."¹² Той настоява, че носенето на венци има езически произход, затова не го допуска нито в празници, нито при брак, нито когато се освобождава роб. Всичко това според него е дяволска помпозност.

Общият възглед на Тертулиан е, че и от позволеното християнинът трябва да се ползва колкото може по-малко – само доколкото е неизбежно за съществуването му. Според него, ако нещо е позволено, то е с цел нравственият човек да покаже чрез отношението си към него своето самоотричане.

Сходно е отношението на монтанистите и към мъченичеството. Обикновено, когато започва гонение, те се стремят към мъченически венец и смятат за непозволени всякакви средства за избягване от опасността. Гоненията допуска сам Бог и ако ги избягваш, правиш безплоден опит да се отклониш от Неговата воля. Никакви оправдания нямат стойност: "слабостта на плътта" е фактическата причина човек да бяга.

По въпросите за дисциплината на покаянието монтанистите са най-строгите ригористи. Тертулиан отбелязва, че "мирът се дава на църквите не за идолопоклонство и не за убийство". Към тези смъртни грехове той отнася също разврата и блудството.

¹ Болотов, В. Лекции по истории древней Церкви, <http://Khazarzar.Skeptip.net> 16.10.2006.

² Керн, К. Патрология. – В: <http://www.krotov.info/history/> 10.10.2006.

³ Болотов, В. Цит. съч.

⁴ Керн, К. Цит. съч.

⁵ Болотов, В. Цит. съч.

⁶ Пак там.

⁷ Болотов, В. Цит. съч.

⁸ Керн, К. Цит. съч.

⁹ Тертулиан. О поощрении целомудрия. В: <http://Khazarzar.skeptip.net> 12.10.2006.

¹⁰ Пак там.

¹¹ Болотов, В. Цит. съч.

¹² Болотов, В. Цит. съч.

¹³ Пак там.

¹⁴ The Montanists. <http://www.tertullian.org/montanism.htm>

¹⁵ Пак там.

¹⁶ Касицин, Д. Расколы первых веков христианства. М. 1889, 33-34, 41

МОНТАНИСТИТЕ ПРИЗНАВАТ, ЧЕ ХРИСТОС НЕ Е ГОВОРИЛ НИЩО В СЪСТОЯНИЕ НА ЕКСТАЗ, НО СПОРЕД ТЯХ ПОСЛЕДНИТЕ ПРОРОЧЕСТВА НЯМА КАК ДА БЪДАТ ПОДОБНИ НА ПЪРВИТЕ, ЗАЩОТО СА ПО-ВИШИ, И СЪСТОЯНИЕТО, В КОЕТО СЕ ИЗРАЗЯВАТ, Е ОСОБЕНО.

Когато римският епископ обявява, че се дава прошка за разврат и блудство на тези, които се покаят, Тертулиан вижда в едикта оскърбление за светостта на Църквата и позор за християнското име. В полемиката против тази римска практика той развива свой, монтанистки възглед. Тертулиан различава леки и тежки грехове, т.е. смъртни. При първите епископ може да даде прошка, вторите са непростиими: само Бог може да ги прости. Извършилият такъв грях трябва да прекара целия си живот в покаяние и не получава прошка дори преди да умре, защото смъртните грехове се покриват само чрез кръщението. Да ги опростиш, значи да повториш кръщението, затова за такива грешници влизат в Църквата е отворен само чрез "кръщение с кръв", т.е. мъченичество.

Като не позволява да се прощават "смъртните" грехове, Тертулиан не изхожда от догматичните съображения, ограничаващи властта на Църквата: "Църквата може да прощава грях – пише той, - но аз няма да направя това, за да не започнат да грешат още повече." Следователно тази строгост е резултат от пастирската "мъдрост" на монтанистките водачи. Тертулиан смята, че смъртният грешник може да бъде опростен само когато има специално божествено откровение за него.

Църквата не признава новото пророчество и така отхвърля самата същина на движението. То отслабва, но не престава да съществува. В началото на III в. Иконийският събор решава хората, обърнали се от монтанизма, да се приемат отново в Църквата само чрез ново кръщение. През IV и V в. във Фригия има значителен брой монтанисти. Те са разпръснати и в други източни градове (като Константинопол). През 530-532 г. император Юстиниан издава указ против монтанистите, следователно движението им съществува и през VI в. Има данни за тях дори до VIII в. - през 724 г. Лев Исаврийски издава закон, с който принуждава монтанистите да приемат православията.

Блажени Августин твърди, че Тертулиан е излязал от монтанизма и е основал своя общност¹³. Според Б. Фулър и Т. Барнс всъщност това е африкански клон на монтанизма¹⁴. Този „тертулианизъм“ съществува до 388 г. в Картаген, когато членовете на общността преминават към католическата Църква и предават своята базилика на епископ Аврелий¹⁵.

По думите на Д. Касицин монтанистките лъжепророци се различават от истинските по това, че в католическата Църква пророците само разкриват и разясняват смисъла на Писанието – Стария и Новия завет – под ръководството на Църквата, а монтанистите внасят нещо чуждо на Писанието и Преданието, като говорят за настъпването на нов, по-висок етап от Божието откровение. Касицин обобщава: "Монтанизмът със своята проповед за едно ново, по-съвършено откровение и неговото постоянно развитие всъщност зачерква цялото съвременно християнство, като го свежда до по-ниско, вече изживяно стъпало на религиозното развитие."¹⁶

СВЕТЛАНА ТРИГОРОВА

Светът става все по-малък. Но дали това укрепва отношенията между хората? Не! Напротив, ставаме все по-независими един от друг. Забързаното ежедневие, от което всички страдаме, утежнява и без това сложните отношения между хората.

Господ е замислил всичко по-различно. Затова е сътворил брака като единство между мъжа и жената. Сатана се опитва да разруши това единство. Резултатите от неспирните атаки срещу

християнския брак наблюдаваме всеки ден. Но ако разберем начините, по които дяволът действа, ще направим първата крачка към победата над него. Оръжието за тази битка ни е дал Иисус Христос.

Свършен брак няма и не може да има, защото мъжът и жената са несвършени. Несвършенството обаче не е препятствие за съединението на две любещи сърца, защото всеки брачен съюз е способен да се развива.

На семинарите, посветени на хрис-

тианското семейство, винаги питам младите хора кой от тях е подготвен за създаването на такова семейство, за съвместно развитие, изграждане, задълбочаване на любовта един към друг? Малцина могат да дадат положителен отговор.

Не само невярващите са изложени на влиянието на света, християните също попадат под неговото въздействие. За съжаление, много от тях демонстрират пред хората любвеобилни отношения, а зад затворените врати помежду им

властват мълчание, разпри, дори депотизъм и насилие. Как е възможно това? Нали съпрузите някога са посветили живота си на Иисус! И би трябвало да живеят в постоянна връзка с Него.

Бог сътворява Адам и Ева един за друг. Никой не трябва да разделя онова, което Той е съчетал. Но Сатана с хитрост избира момента, в който да остане сам с Ева.

Очевидно Адам ѝ е разказал, че Бог им е забранил да ядат плодовете от определено дърво. Когато тя все пак

прави това, пренебрегва не само заповедта на Бога, но и предупрежденията на мъжа си. Така Сатана успява да нанесе удар по самата основа на съпружеството.

Нека си припомним и за цар Давид. Той не само нарушава седмата заповед, но е и виновен за смъртта на човека, чиято съпруга е отнел. При това Давид вярва в Бога с цялото си сърце и Му е предан. Тук можем да видим каква власт има Сатана, колко умело изкушава човека и го вкарва в капан.

Бог е създал брака като съюз между двама души за цял живот. Но още когато Мойсей води избрания народ, израилтяните искат от него да им предостави възможност за развод. И той им дава това разрешение. Иисус Христос по-късно казва, че Бог не предвижда възможност за развод, но го допуска поради коравосърдечие на народа (Марк 10:5).

Сатана използва много коварни средства, за да ожесточи съпрузите един срещу друг! Не можете да избегнете опитите му да разруши и вашия брак. Но ако двамата с партньора си не му дадете възможност да го направи, той няма да има власт над вас.

Как лъжите на Сатана проникват в християнския брак? Кой са тези лъжи?

Изпитанията възглед за брака

първа лъжа

Ако сте нещастен в брака, разбира се, вината не е ваша, а преди всичко и изключително на вашия партньор!

А каква е истината? Вие сте отговорен за това, какво е поведението ви в брака. Това не значи, че вашата половина няма вина в някои конкретни ситуации, но ако искате да намерите решение на проблемите, първо трябва да промените собственото си поведение.

Библията сравнява отношенията между мъжа и жената с отношенията между Христос и вярващия. Христос е безгрешен, затова поема отговорността за нашето спасение върху Себе Си.

Така и вие трябва да поемете отговорността за спасението на вашия брак. Ако обичате партньора си и се опитвате да не го упреквате, вашият съюз ще се укрепи. Но ако съсредоточите вниманието си върху слабостите му и при всяка възможност ги припомняте, бракът ви няма да устои дълго. В Библията четем: „Преди всичко имайте усърдна любов помежду си, защото любовта покрива множество грехове“ (1 Пет. 4:8).

Втора лъжа

Защитавайте своите права!

В брака често се води борба за власт. Всеки иска да бъде в центъра на вниманието. И тук Сатана предлага богат избор от примери за поведение. Ако нещо не става според желанията ни, се дразним. Отказваме да съдействаме, не говорим. Като се надяваме да спечелим

борбата за власт, губим обективността си, а като победим, може да изгубим партньора си.

Бог казва, че съпрузите трябва да бъдат „една плът“. „Не гледайте всеки само за своето, а всеки и за чуждото“ (Фил. 2:4).

трета лъжа

Направили сте всичко възможно бракът ви да бъде щастлив.

Нима? Не пропуснахте ли тъкмо онзи проблем, който застрашава вашия брак?

Водил съм много семинари на тази тема и ще си позволя да споделя наблюденията си. Ще се учудите, ако разберете колко малко християни се опитват да разрешат съпружеските си проблеми. Понякога всеки от тях се моли само за това, Бог да застане на негова страна.

Ако ситуацията се развива по нежелан за тях начин, се вживяват в ролята на

мъченици. Например и двамата съпрузи споделят: „Молих се, опитвах се да направя нещо. Но стана непоносимо.“

А какво ни казва Божието Слово?

„Любовта дълго търпи и е милостива, любовта не завижда, любовта не се превъзнася, не се гордее, не безобразничи, не търси своето, не се раздразва, не държи сметка за зло, не се радва на неправдата, а се радва заедно с истината, всичко премълчава, на всичко хваща вяра, на всичко се надява, всичко търпи“ (1 Кор. 13:4-7).

четвърта лъжа

Бракът е романтична мечта, в която двама души са щастливи завинаги.

Венчал съм около хиляда двойки. Всеки един от съпрузите в тях е бил убеден, че неговият брак е особен и, разбира се, е за цял живот. При това несъмнено сгодените повече витаят в облаците, отколкото живеят в реалността.

Преди сватбата разходката на лунна светлина може да бъде възхитителна. Но няма как да изградиш брака си върху това. В него има и плачещо дете, и мръсни чорапи, и неизмити съдове, и мръсни тоалетни, и неоправени легла. Дяволът използва всеки детайл, за да раздели съпрузите.

Нерядко мъжът казва на жена си: „Ти вече не си онова очарователно момиче, за което някога се ожених. Промени се.“ Но най-вече се е променило отношението на съпруга ѝ към нея. Той е повярвал на шепота на дявола, че бракът от начало до край е романтика.

В Библията обаче се казва: „А плодът на Духа е: любов, радост, мир, дълготърпение, благодат, милосърдие, вярност, кротост, себеобуздание; против такива неща няма закон” (Гал. 5:22-23).

пета лъжа

В брака получавате повече, отколкото давате.

Сатана поднася тази лъжа много изкусно.

Млад човек прави бързо кариера във фирмата си. Запознава се с момиче, което е станало кралица на красотата в повече от двадесет конкурса. Оженват се и започват проблемите.

Мъжът скоро се убеждава, че жена му е празно, егоистично същество, което прекарва безброй часове в грижа за себе си и за красотата на своето тяло. Освен това тя иска винаги да бъде в центъра на вниманието и отказва да се грижи за дома - не върши дори най-обикновените неща.

А жената скоро разбира, че се е омъжила за човек, който не се възхищава на нейната красота, а се интересува единствено от собствената си кариера.

Ето един типичен пример как Сатана използва човешката слабост да получава повече, отколкото да дава.

Свързани брак не може да има, защото мъжът и жената са несвързани. Несвързаността обаче не е пречателна за следването на две любими сърца, защото всеки брачен съюз е способен да се разпадне.

Но дяволът използва още един вариант - „бартерна сделка”. Съпрузите показват ясно, че са готови да дадат само срещу възнаграждение. В брака, изграден върху любов, такива изисквания не се поставят. Човекът, който обича, охотно дава с желание и от сърце. В Деянията на апостолите се казва: „По-блажено е да дава човек, отколкото да получава” (Деян. 20:35).

шеста лъжа

Макар да живеете в брачен съюз, не забравяйте себе си.

Съпрузите се грижат за взаимното си благополучие. Независимостта в брака, която днес се провъзгласява, изглежда привлекателна, но в края на краищата води към разрушаване на съпругеските връзки.

Да си женен не означава да изгубиш своята индивидуалност. Но това не бива да се смесва с независимостта. Напротив, колкото повече общи интереси имат съпрузите - на работа, вкъщи, в църквата, - толкова по-здрав е бракът. „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си; и двамата ще бъдат една плът” (Мат. 19:5).

седма лъжа

За известно време спокойно можете да поживеете разделени.

Сгодените момче и момиче винаги искат да бъдат заедно и да си споделят всичко. Защо след сватбата нещо трябва да се промени? Защо мъжете изведнъж заявяват, че имат много работа, и зами-

нават в командировка, която за няколко дни или седмици ги разделя от съпругите им?

Но ще попитаме и обратното. Защо жените си създават свой собствен кръг от познати и водят напълно независим от съпрузите си живот в обществото? Какво може да оправдае това ненужно разединение?

Разбира се, много съпруги се дразнят от това. „Още отсега ме е страх от времето, когато мъжът ми ще се пенсионира и по цял ден ще си стои вкъщи” - казва една жена. А мъж, чиято съпруга от юни до август живее с децата на село, обяснява: „Харесва ми да бъда сам вкъщи, толкова ми е спокойно.”

Дали тези съпругески двойки знаят какво е истинска любов? Това е общуване, духовно развитие и единство.

Млада, щастлива семейна двойка след раждането на третото си дете изпада във финансови затруднения. Двамата решават, че и жената трябва да тръгне на работа. За да не дават пари за детегледачка, започват да работят в различни смени. Така се виждат само за няколко минути на ден. Финансовите им проблеми се разрешават, но възникват други. Колегата на жената е почти неин връстник. Скоро и двамата забелязват, че имат много общи интереси. Постепенно времето, прекарано с колегата, започва да я удовлетворява много повече от почивните дни с мъжа ѝ и децата. Съпругът разбира, че нещо не е наред, но не казва нищо. За да отмъсти, започва връзка с млада жена от своята работа. Ето защо в Битие четем: „Не е добре за човека да бъде сам; ще му създам подходящ помощник” (2:18). Колко важен е смисълът на думата „помощник”!

осма лъжа

Караници, скандали, жалби, търсене на грешки у другия - всичко това ви очаква в брака.

Твърде малко християнски бракове не познават този проблем. Случва се и сгодените двойки да имат различно мнение, но се стараят да не се карат. Колко брачни партньори обаче разрушават семействата си, като позволяват на Сатана да сее раздори, вместо да търсят мира, който им предлага Христос?!

Прочетете няколко пъти заедно с партньора си Песен на песните от Стариия Завет, защото там се говори за любовта.

Сатана иска да ни убеди, че съпрузите трябва да се карат. Той внушава и на двамата, че е добре на висок глас да изказват гледната си точка. Понякога спорът помага да се изяснят недоразуменията. Но ако той се води без помощта на Исус Христос, ще се стигне до злобни, безсърдечни и унизителни думи, които в крайна сметка ще отровят брака.

В Новия Завет се казва: „Така и езикът е малка част от тялото, но много се хвали. Ето, съвсем малко огън, а колко много дърва запалва!... Защото където има завист и свадливост, там има бъркотия и всякакво лошо нещо. Но мъдростта, която е от горе, е преди всичко чиста, после миролюбива, кротка, сговорчива, пълна с милост и добри плодове, примирителна, нелицемерна” (Як. 3:5, 16-17).

девета лъжа

Всичко е мое - къщата, парите и децата.

Сатана иска да внуши на съпрузите: „Моето принадлежи на мен и твоето също принадлежи на мен.” Съпрузите трябва да се отнасят по-различно към своето имущество: аз принадлежи на теб, ти принадлежиш на мен, всичко, което имаме, принадлежи на нас.

В брака е нужно да споделяме всичко: мислите, чувствата, духовния си живот. Цялото имущество трябва да бъде общо. И всичко да бъде под контрола на Светия Дух. Тогава се създава хармония.

десета лъжа

Мъжете и жените са еднакви и трябва да се отнасяме еднакво към тях.

Но Бог казва, че е създал мъжа и жената съвсем различни и не само външно. Те мислят и чувстват по различен начин. Библията описва тези различия.

В нея неведнъж се подчертава, че задачата на жената е да създаде семеен уют. А мъжът трябва да се грижи за жена си. В един добър брак двамата се стараят вярно да служат един на друг.

единадесета лъжа

Мъжът превъзхожда жената.

Мъжете често смятат, че жените трябва безропотно да се подчиняват на техните желания. За съжаление, това мнение е разпространено и в християнските кръгове. Бог казва, че жената трябва да се подчинява на мъжа. Но

много хора не четат втората част от тази библейска истина. А там е казано, че мъжът отговаря пред Христос за това, как се отнася към жена си. Обратното на това дяволът предлага ново учение: за превъзходството на жената над мъжа. А превъзходството означава гордост, егоизъм, властолюбие. Така любещите отношения не се развиват.

Този, който защитава такива възгледи в християнския брак, го разрушава. Затова в Библията се казва: „Но и всеки един от вас да обича своята жена както себе си; а жената да се бои от мъжа си” (Еф. 5:33).

дванадесета лъжа

Не е задължително да сключиш официално брак.

Сатана иска да внуши, че раздялата и разводът са възможни алтернативи. Той също препоръчва силно и извънбрачните връзки. Освен това, разбира се, съветва двойките да живеят заедно без брак или да се отдадат на свободна любов.

Дяволът се старее да внуши, че непристойното и циничното, порнографията в книгите и списанията имат морално оправдание.

Фантазията му е неизчерпаема, когато става въпрос за разделяне на съпрузите. Ето как Библията се противопоставя на това:

„А блудство и всякаква нечистота или сребролюбие даже да не се споменават между вас, както прилича на светии” (Еф. 5:3). „Женитбата нека бъде на почит у всички и леглото неосквернено; защото Бог ще съди блудниците и прелюбодейците” (Евр. 13:4).

тринадесета лъжа

Децата са тежест.

Децата са благословение от Господ. И Бог казва, че те трябва да бъдат възпитавани с любов и напътствани в живота, също и че това е задача както на майката, така и на бащата.

Прекалено много мъже християни смятат, че техните жени трябва да носят по-голямата отговорност за децата. Но ако един от съпрузите не осъзнава своята отговорност, децата страдат. В Пс. 127:3-5 се казва: „Ето, наследство от Господ са синовете и награда от Него е плодът на утробата.”

Вгледайте се още веднъж в тези лъжи и помислете дали някоя от тях не

се е прокраднала във вашето съзнание. Ако е така, как можете да се освободите от това подвеждащо мнение? Възможно е да сте ги възприемали от незнание. Но това не е оправдание. И не молете партньора си да направи първата крачка. Не посочвайте неговите грешки, а позволете на любовта да покрие греховете и не се отчайвайте, ако резултатите не дойдат веднага. По-добре се молете най-много за това, Бог да благослови промененото ви поведение. Както гневът предизвиква гняв, безразличието - безразличие, омразата - омраза, така любовта поражда любов.

Ако се откажете от теориите на Сатана, това ще бъде вашият принос в оздравяването на брака ви.

А успехът ви в този процес ще зависи от едно решаващо обстоятелство - от промяната на вашата душевна и емоционална вътрешна нагласа, когато вместо желанието да вземаш, дойде желанието да даваш, вместо гнева - мирът, вместо безизходицата - надеждата. Исус ще ви помогне в това.

КРЕГ МАСУ

ОТ НОВО ЗАЕДНО...

Казвам се Лъчезар Манчев, роден съм през 1960 г. във Варна. Детството ми премина както на всички деца от онова време - с панталоните на брат ми по плажовете, с въдица от тривка на вълнолома, в амбиции за най-високото стъпало на стълбичката в отборите по плуване и водна топка. Ценностите ми бяха "ранно-социалистически" - по-високо, по-бързо, по-далече...

Учех в музикалното училище във Варна, за което моите родители много настояваха, но това не беше моята "стихия". Все пак се справях, и то не зле. Тук на 14 години срещнах едно момиче - дребно на ръст, с елегантна фигура и топли, маслинови очи. Харесах я и я обикнах. На 17 години бяхме вече двойка, на 21 тя стана моя жена.

В това време служех във военния флот, после учех в Икономическия университет, завърших го през 1986 г. Тук получих "философската" основа на моя мироглед - бях убеден материалист, дарвинист, диалектик и марксист. Като се

дипломирах, поработих известно време по специалността си - счетоводство и контрол - и тогава се обяви конкурс за асистент в Икономическия по моята специалност. Явих се, спечелих го и започнах работа там. Междувременно се родиха двете ни деца - Мария и Никола.

Дойде периодът 1989-1990г., като икономист виждах, че това, което става, няма нищо общо с теорията. Жена ми - Даци - се редеше с часове на опашки за насъщни продукти. Решихме и емигрирахме в Австрия. Животът там първо ни впечатли с отношенията между хората - поздравяваха се по улиците, уважаваха се, помагаша си, ценяха се един друг и пазеха чуждия имот. Питаме се защо у нас е различно. Забелязахме, че те ходят повече или по-малко редовно на църква, там стоят всички равни - от кмета до последния човек в селото, - молят се, пеят, поздравяват се.

Тогава потърсихме за първи път този "духовен" свят, но за съжаление нищо не открихме. Виждахме как се спазват определени ритуали, хората знаят кога да се молят, кога да вземат от хляба и виното, кога да пускат монети. Чувахме неразбираемо мърморене от амвона и ... това беше всичко. Не открихме и следа от Бога.

Не след дълго на вратата ни заставаха двама мъже, елегантно облечени, с широки усмивки, възпитани, стоворчиви. Поканихме ги в къщи, разговаряхме. Те се интересуваха от живота ни на емигранти, от радостите и трудностите ни, говорихме за "нещата от света". Неусетно засегнаха и темата за Бога.

Донесоха ни книги - хубавички, шарени, просто написани. В тях се разказваше за Бога, за човека, за Библията, която дотогава никога не бяхме докосвали. Донесоха ни Библия на български език - онази, малката, със стария правопис и превода от 1894 г.

Разговорите се зъдълбочаваха и разбрахме, че двамата са от Свидетелите на Йехова. Нашата съседка, много мила и сърдечна възрастна жена, като ги видя да влизат у нас, веднага дойде и ни предупреди:

- Деца, пазете се, тези хора ще донесат само зло в дома ви. Не ги пускайте, изхвърлете книгите им!

Отначало приехме на шега нейното предупреждение: "Абе ние сме печени, с марксистко-ленински мироглед, имаме вяра в доброто и истината още от училище, на нас такива не ни минават.

Скоро натрапливостта на посетителите ни ми дойде до гуша, имаше нещо смущаващо в техния духовен натиск. Чувствах се ограничен и заплашен - казах на жена ми, че не искам повече да ги виждам у дома. Даци обаче беше развълнувана от темите, по които те говореха и това доведе до конфликт, който аз реших с твърда ръка - казах ѝ, че ще ги гоня от къщи, да изхвърли всичко тяхно, нямаме време за глупости, трябва да се грижим за

било по-добре да не ги празнуваме. Всичко в живота ни се промени - разговорите ни, кухнята ни, леглото ни... Един леден клин се забиваше все по-дълбоко между нас и ни разделяше. През 1999 г. разбрах, че отново се е срещала със Свидетелите.

През цялото това време тя четеше Библията - нощем докъсно, денем по всяко време. Каза ми, че ѝ трябва някой, с когото да разговаря за тази книга, но никой освен Свидетелите не е готов и не е в състояние да чуе въпросите ѝ.

В това време строяхме къщата си, беше много напрегнато. Прекарвах по цял ден на строежа и виждах как вечер, след цялото напрежение от деня, работата, готвенето за майсторите, пазаренето, Даци до късни часове чете, чете... Мразех Библията, мислех, че тя носи нещастие в дома ни, ревнувах жена си от нея.

Около Рождество на 1999 г. новата ни къща - "върхът" на моите цели - беше готова и аз исках да отпразнуваме традиционно празника, с елха, трапеза, гости. На колене, със сълзи на очи Даци ми каза, че

МАТЕРИАЛНО НЕЩАТА БЯХА МНОГО ДОБРЕ, НО СКОРО МЕЖДУ МЕН И ДАЦИ ЗАПОЧНА ДА СЕ УСЕЩА ХЛАД, РАЗГОВОРИТЕ НИ ВЪРВЯХА ТРУДНО, ОСОБЕНО ПО ДУХОВНИ И МОРАЛНИ ВЪПРОСИ.

моли ме и ме увещава да не го правя - заради любовта ни, заради децата, заради дома ни. Обеща, че никога повече няма да се среща със Свидетелите, ще им върне всички книги. Съгласих се заради сълзите ѝ, останах.

Така премина мъчителната 2000 година. Реших за Нова година да се върнем в България, да празнуваме с близки. Надявах се, че ще имаме радост и Даци най-сетне ще се съживи, ще се развесели....

Провалът беше пълен. Върнахме в Австрия с още по-натежали сърца.

На 9 януари 2001 г. Даци ми каза, че отива на събранието на Свидетелите на Йехова - каза ми го за първи път офици-

ално, в очите... Това беше краят, намерих се на дъното, повече не можех.

Като се прибра, ѝ казах, че трябва да напусне дома ни, че искам да се разделим и да се разведем.

На 2 февруари съдията от бракоразводния отдел на общината ме попита: "Искате ли да се разведете с жена си?" и аз отговорих: "Да, искам..."

Всъщност не исках да се развеждам с момичето, което бях обикнал на 14 години и все още обичах. Исках да живея с майката на децата ми, с жената на моя живот, исках да бъдем заедно, исках, исках, но не можех... Болеше ме, ревах с глас от болка, минаваха ми какви ли не мисли. Ужасно беше това, което се случи в живота на моето семейство.

Даци скоро се премести в съседно градче. Нашият нов дом, в който мечтаехме да живеем заедно и честито, се превърна в студена, празна обществена баня за мен и децата ни - чужд, отблъскващ, смазващ...

Даци скоро се премести в съседно градче. Нашият нов дом, в който мечтаехме да живеем заедно и честито, се превърна в студена, празна обществена баня за мен и децата ни - чужд, отблъскващ, смазващ...

Даци скоро се премести в съседно градче. Нашият нов дом, в който мечтаехме да живеем заедно и честито, се превърна в студена, празна обществена баня за мен и децата ни - чужд, отблъскващ, смазващ...

не иска това, че не е добро, да не го правим... Идеше ми да вия от болка. Всичко, което бях желал за семейството ми, за което бях се блъскал, се превръщаше в куп мъртви камъни.

Вечерта на 24 декември отидох сам в църквата „Св. Стефан“ в центъра на Виена, влязох и заставах между хората. Гледах семействата, събрани на службата - бащи, майки, деца, хванати за ръка, с радост и усмивка. Пееха, поздравяваха се, очакваха с трепет времето на вечерята у дома.

Аз стисках зъби от болка и гняв, сълзи давеха гърлото ми и ми идеше да изкрещя в тишината на църквата: "Защо Бог е толкова добър към вас, а толкова зъл към мен, защо изобщо живея още, щом Бог така ме наказва? Какъв е този Бог, който прави вас щастливи, а от мен ограбва най-скъпото - любовния ми човек, радостта ми, семейството ми...?"

Същата вечер казах на жена ми, че ще напусна дома и ще си търся друго място, където да живея и работя. Тя дълго плака,

РАЗБРАХ, ЧЕ ТАЗИ КНИГА, БИБЛИЯТА, МИ СЕ ОПИРА, ЧЕ НЕ МОГА ДА КАЖА НИЩО СРЕЩУ НЕЯ, И РЕШИХ ДА ВИДЯ КАКВО ПИШЕ ТАМ.

Едва тогава потърсих информация за моя противник, който разруши дома ми и ми отне любимия човек. Купих си няколко книги от хора, напуснали сектата Свидетелите на Йехова и оттам разбрах страшната истина. Страх, страх, страх и закон, дела за умилиствяване, духовно насилие и мъчение - такива бяха методите им. Това, което четях беше 100 % моята история. С авторите на тези книги се беше случило същото, каквото стана с мен. Научих основния трик, чрез който действат - като използват естествения страх на жените за децата и семейството им, се промъкват в домовете и целят само едно: или всички да станат свидетели на Йехова, или да откъснат "своите" от семейството.

... В ХРИСТОС

Всичко това се представя в контекста на майсторски избрана система от библейски цитати и манипулации под формата на богословие - вяра и вяроност към Бога, - подредено в прости, но страшно ефективни доктрини.

Занесох тези книги на Даци. Тя първо не искаше и да чуе, но с времето разбрах, че чете. Скоро можехме да разговаряме за тях и така страшната отровна мрежа, в която бяхме се оплели, започна да се разплита. Даци осъзна как е била измамена, лъжата на сектата се откри пред очите й. Тя започна да идва на себе си, да се събужда от наркотика на страха. Беше като връщане от смърт - бавно, мъчително, но водеше към живота.

След известно време й предложих да се върне при мен и децата - виждах, че има нужда от общуване и разговор. Тя прие с радост и се събрахме отново у дома.

Започна втората пролет в нашия живот. Говорехме часове и дни наред за всичко, което се беше случило, разобли-

чавахме лъжата, в която бяхме затънали.

Но остана още нещо, което ме смущаваше, - жена ми четеше последователно и непрестанно Библията. Мислех си: "Библията преди, Библията сега - това не може да доведе до добър край!"

Даци ми разказваше за всемогъщия Бог Творец, за Неговия план и волята Му за нашето спасение от злото. Не разбирах тези думи и често отговарях:

- Този твой Бог, като е толкова добър, защо не ни отърве от злото, в което живеем на света?

Веднъж тя ми отговори с въпрос:

- Ти вярваш ли в Него?

За първи път се смутих - не можеш да очакваш някой да направи нещо в живота ти, ако не му се доверяваш.

През лятото и есента на 2001 г., с Библията в ръка и с книгата на Джош Макдауъл "Не просто дърводелец" Даци се покоя и прие Исус Христос за свой Спасител. Тогава започна да ми разказва за

усетих, че Бог има право, а аз греша. Осъзнах чудото, което Бог беше извършил за мен на кръста чрез Сина Си Исус Христос. Излих радостта и надеждата, че има спасение чрез вяра в кръвта на Спасителя. Аз се радвах и благодарях, хвалех и молах Господ за Неговата милост и благодат.

Дойде време, през което трябваше да преосмисля цялата си ценностна система, започнах да се срещам с вярващи християни в една евангелска църква и това много ми помогна да разбера Библията - святото и боговдъхновено Слово.

През март 2003 г. по време на проповедта на пастор Улрих Парцани на тема "Страха" усетих непреодолимо необходимостта да се обърна към Исус Христос, да искам прошка за моя грях и да Го помоля да стане мой личен Спасител. Със сълзи на очи се молих и същата нощ получих твърдото уверение от Господ: "Греховете ти са простени, ти си Мой!"

През лятото на 2003 г. отново се оженихме, този път в евангелската ни църква.

Него, че е нашият Спасител, че ни обича. Аз отново избухнах:

- Добре, като ни обича толкова много, защо не дойде още днес, веднага, за да ни спаси и отърве?

Даци ми отговори:

- Ти помоли ли Му се за това?

Въпросът й за втори път ми затвори устата - не можеш да очакваш някой да направи нещо за теб, ако не му кажеш какво те измъчва и го помолиш да ти помогне.

Разбрах, че тази книга, Библията, ми се опира, че не мога да кажа нищо срещу нея, и реших да видя какво пише там, но от гордост не смеех да призная това на Даци.

През лятото и есента на 2002 г. бях дълго време на път из Южна Германия и "случайно" в хотелската си стая намерих един Нов Завет. Четях Евангелието от Матей и... и вярвах, приемах всичко така, както беше написано. Текстът ми оголи моя собствен грешен живот пред очите,

Покаяха се също нашата дъщеря Мария и родителите на Даци - на 67 и 72 години. През лятото на 2004 г. заедно се кръстихме във Втора евангелска баптистка църква във Варна.

Сега учим трета година богословие в евангелска академия във Виена. Желаяме и се молим Бог да ни употреби и да ни изпрати сред нашия български народ, за да Му служим, тъй, както четем в Деяния на апостолите (1:6-8), че е изпратил учениците Си.

Искаме да разказваме на хората нашето свидетелство за вярата ни в Исус Христос, за ужаса от измамата на сектите. Молим се Бог да ни води, за да помагаме на тези, които страдат както ние страдахме, така че да научат Истината и тя да ги направи свободни.

АЛЕКСАНДЪР МАНЧЕВ

Хм...
Откъде да започна?
Лагер...

Събитието, което всеки тийнейджър, младеж или дете очаква. Това е най-незабравимият момент от цялото лято, който държи влага чак до другото. Това е черешката на тортата, седмицата на седмиците, пирът на пирове! Тук се събират всички приятели, хората си намират нови, общуват, зареждат се емоционално и продължават напред с пълна пара.

Но...
Наистина ли е само това?

Отиваш да се позабавляваш с приятели - че аз мога да ги събера и вкъщи. Отиваш да се разтовариш - че и в SPA-центъра можеш да го направиш. Отиваш да се заредиш емоционално - прочети една книга на Макс Лукадо! Искаш да се изфукаш с новите си дрешки - разходи се из главната улица на града и ще събереш погледите.

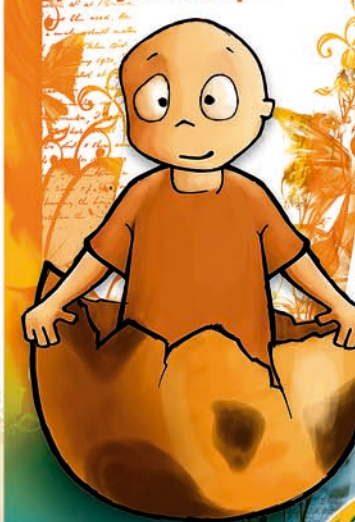
НЕ!!!!

Не е само това!

Лагерът е място, където можеш да намериш подкрепа, можеш да се нахраниш с храна, която не се предлага дори и в най-скъпия ресторант - духовната храна. Лагерът е място, където можеш да се доближиш до Създателя си. Лагерът е място, където можеш да станеш нов, по-добър човек.

Първият лагер, на който отидох, беше много полезен за мен.

ХМО (Християнската младежка организация) към БХБЦ (Българска християнска баптистка църква) организира за трета поредна година **лагери, уикенди и семинари.**

Летните ни проекти през тази година са:
1. **Детски лагер** 20-26 юли в хотел "Велиста", с. Вонеща Вода.
2. **Тийнейджърски лагер** 17-23 август в Университетския комплекс в Юндола.
3. **Младежки лагер** 24-30 август в Университетския комплекс в Юндола.
За повече информация:
Николай Ужакков - niki_nk@mail.ru
0899 905 381, 0885 418 148

Летни лагери '08

Темата бе „Ти в XXI век“. Малко е сложно винаги да си актуален, винаги да си готин, винаги да си най-най! И точно на този лагер ми се изясни картинката! Не е важно да си най-готиният, най-модерният, най-забавният! Важното е какво има в сърцето ти. Има ли любов към приятелите ти, има ли разбиращие с родителите ти, има ли щастие в живота ти!

Ако обаче твоят отговор е „не“ или се боиш да си отговориш...

Е, аз не мога да помогна. Искрено съжалявам.

Но има Един, Който може да помогне. Много от хората в лагера Го срещнаха и Той ги промени! Мен също! Промени ни по един неповторим и прекрасен начин. Темата на последния лагер, на който отидох, беше „И сам воинът е воин“.

Много странно ми се стори.

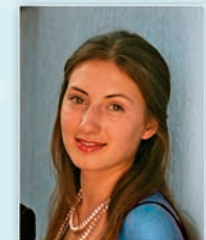
Нима един воин може да промени неизбежното? Нима една птичка прави пролет? Нима мога да се изправам пред всички и да кажа мнението си?

Страшно е!

Имаш ли приятел, на когото да се облегнеш и да знаеш, че няма да те остави да паднеш. Приятел, на когото можеш да разкажеш всичко и въпреки това да остане с теб и да те обича. Приятел, който да те направи по-добър, така че да си намериш още приятели, а той да не ревнува?

Май не е лесно да си намериш такъв приятел?

Е, аз Го намерих!

АЛА УЖАКОВА

Всеки живот започва от яйцето, т.е. от микроскопичния зародиш на живота. Тук ще говорим за най-странния, най-сложния начин да се запазят яйцата до самия момент на излюпването на пилето, когато то вече може да съществува самостоятелно. По-конкретно, ще разкажем за една птица, която живее в Австралия и прави инкубатори за яйцата си. Тя се нарича мегапод – буквално „с големи крака“.

Всички сме виждали гнезда на птици и знаем как те мътят яйцата си. Около нас има много врабчета, лястовици, скорци – неведнъж се е случвало да видим как техните пилета са падали от гнездата. Но малко се знае птицата, която не просто топли яйцата с тялото си, а и приготвя разкошен инкубатор за тях.

Съществуват около десет вида мегаподи. Те правят гнездата си от кал, смесена с листа, сухи клонки и слама, като издигат хълм с височина 3 метра.

Туристите от Европа с недоумение разглеждат тези грамадни „купчини тор“ и не вярват, че съществува такава птица. Дори когато хората са смятали, че има вещици, русалки, морски чудовища и че земята е плоска, разказите за гнездата на

мегаподите са им се стрували прекалено фантастични и неправдоподобни. Когато първите преселници в Австралия научават от туземците, че тези причудливи хълмове са птичи гнезда, те започват да се смеят – според тях това трябва да са гробове на войници. Но предположението им пък кара туземците да се смеят. Когато накрая известен учен разравя един от хълмовете, за свое учудване вижда купчина големи яйца. Едва сравнително наскоро животът на тези птици започва да се изучава по-задълбочено.

Много учени днес се интересуват от техният начин на живот.

Самката на мегапода наподобява машина, която произвежда яйца. През определен период от време тя снася около 35 яйца и ги разпределя по няколко във всяко хранилище.

Всички грижи за гнездото поема самецът. Неговите големи крака са

сухият климат да не пречат на развитието на техните яйца в инкубатора.

Като че ли разбират нещо от химия. Но те нямат разум, за да изчислят всичко това, и дори хората често не успяват да спазват всички основни принципи на химията.

Възможно ли е тази способност на „глупавите“ птици да се е развила по пътя на естествения подбор?

Един от видовете мегаподи живее в условия, които са особено неблагоприятни за инкубацията на яйцата, и въпреки това, макар и много трудно, запазва своето потомство. Температурата на гнездата зависи от гниенето на листата в купа, но в някои сухи, пустинни области, където почти не падат дъждове, необходимите условия за яйцата на мегаподите изглеждат невъзможни, но въпреки това те продължават да съществуват, без да променят местонахождението си.

мерна и еднаква, т.е. да се приспособи към температурата на почвата и към постоянната промяна в температурата на въздуха (всички градуси са по Фаренхайт). Мегаподът прави гнездото и не се отдалечава на повече от 60 м от него, като постоянно го наблюдава. Понякога толкова се изморява, че се задъхва. Започва да се труди през май (на Северното полукуълбо през ноември). Той изравнява, широка 4,5 м и дълбока около метър и половина. През зимата събира листа и ги складира в ямата. През август (или февруари) добавя още около 60 см пръст и напълно прикрива ямата с листа, които скоро започват да гният и температурата вътре се покачва. В средата на септември (март) самката снася там първото яйце и през ноември (май) се излюпва първото пиле.

През цялото това време самецът регулира температурата и я поддържа между 92 и 95 градуса. Изследо-

Учените, които подкрепят теорията за еволюцията, твърдят, че в продължение на милиони години мегаподът е бил принуден да развие този метод и да си изработи навика да строи своите удивителни инкубатори.

Когато купчината се нагрее прекалено, мъжкият разравя ямата и после покрива отвора с прохладен пясък. Понякога му се налага да разравя почти целия хълм в прохладните часове, а след това да заравя гнездото с охладена почва. Когато трябва да стопли гнездото, обратно, разравя гнездото в горещото време и нагрива почвата, после го засипва с нагрятата от слънцето пръст. Това е само част от труда на самца, докато яйцата престояват в гнездото.

Учените отначало смятат, че всичко това е процес от твърдо установен ред, който се е формирал в хода на естествения подбор. Но се оказва, че птиците не само променят действията си в зависимост от сезона, а и се приспособяват към всеки конкретен ден, като че ли знаят какво става вътре в гнездото.

При своите опити изследователите решават да премахнат всички органични съставки от купата, като по този начин попречат на ферментацията. Температурата веднага спада до 60 градуса и през декември, когато всички други самци охлаждат гнездата си, този трескаво покрива своето, като се опитва да го стопли.

Учените, които подкрепят теорията за еволюцията, твърдят, че в продължение на милиони години мегаподът е бил принуден да развие този начин на живот и да си изработи навика да строи своите удивителни инкубатори. Единственото несъответствие тук е, че мегаподите биха измрели в продължение на 25 години без възможността и способността да запазват яйцата и да мътят пилетата си. Но ето, че те са оцелели до наши дни.

Животът в яйцата може да се запази само ако се поддържа много стриктно температурата вътре в гнездото. Тя трябва да бъде равномерно

Но как самецът постига това, и то не само в едно гнездо, а в няколко едновременно? По време на нашите наблюдения за малко отделихме самца и температурата в гнездото веднага се покачи до 115 градуса, което е прекалено много. По някакъв начин той успява да понижи температурата, а по-късно, когато стане студено, отново я повишава. Така запазва с абсолютна точност равновесие между топлината от слънцето и от изгнилите листа.

Кое е първото: КОКОШКАТА или ЯЙЦЕТО

му необходими, за да разравя и заравя гнездото. Между другото, какво мислите, кое е възникнало първо: големите крака или грамадните странни гнезда?

Но на това ще се върнем по-нататък, а сега нека видим какви са навиките на мегаподите. Те живеят в тропическите джунгли на Индонезия, в пустините на Австралия и Филипините. В зависимост от мястото се сменя и „строителният“ материал за гнездото.

Учените недоумяват откъде тези птици знаят как точно да смесят глината с друг материал, така че външната температура, влагата или

вателите сочат, че в Китай температурата във всички гнезда през целия период се запазва до 94 градуса.

Той явно разбира, че нещо не е наред. Друг път учените изкуствено прегряват гнездата, но самецът бързо намира техните уреди и със собствени усилия се опитва да запази равномерната температура от 92 градуса.

Излиза, че това е птица, която разбира от химия и е способна да измерва и поддържа температурата!

Мъжкият мегапод е роб на своите способности. Той извършва удивително разумен труд без участие на разум. Това не е ли парадокс за еволюционистите? На човека му трябва много години обучение, за да се научи да върши онова, което мегаподът прави инстинктивно. Защо тогава мнозина учени не искат да признаят факта, че само разумно същество може да създаде такава разумна птица? Разумните действия на животните, които не притежават разум, доказва, че разумно същество би трябвало да вложи тези необичайни знания в тях.

Дори човката при мегапода е специфична. С нея мъжкият изкопав пръст от гнездото, която бавно изсипва на земята.

Учените се питат дали в тази човка някъде не е скрит „термометър”. Но несъмнено мегаподът не може да мисли и не си мърмори под носа:

„.... Струва ми се, че пясъкът е истинен прекалено, трябва да го стопля...” Въпреки това той притежава удивителна способност да измерва и поддържа необходимата за инкубацията на яйцата температура.

С една дума, мегаподите са създадени от Бога да съществуват в определени климатични условия и със способността си точно да измерват температурата. Това е всичко!

Мегаподите винаги правят гнездата си от един и същ материал. Ако еволюцията е факт, защо отделните видове птици си правят свой различен тип гнезда? Ако един тип гнездо се е развивал постепенно в друг, защо има такава огромна разлика в структурата на гнездата при отделните видове птици, а не просто едно непрекъснато развитие и усъвършенстване на „примитивното” гнездо?

Според някои причината за различията в структурата на гнездата е в нееднаквите климатични условия. Защо тогава птици с различни типове гнезда живеят в едни и същи климатични условия? Ето какво обобщава един учен: „Местонахождението, материалът и методите за правене на гнездата се различават при отделните видове птици, но гнездата на един и същи вид удивително си приличат, макар че ги правят млади, неопитни, ненаучени от родителите си птици.”

Как да се обясни това явление, освен с истината, че премъдрият Творец влага в тях тези необясними инстинкти. Това е толкова логично.

Тъй като гнездото на мегапода е изключително предизвикателство за учените, които не вярват в Бога, те имат няколко теории за характерното поведение на тази птица. Твърдят, че мъжките са взимали метода на заравянето от своите предци влечугите и наричат този метод примитивен. Но ако анализира сложния процес, чрез който се запазва температурата в инкубатора, човек трябва да признае, че този метод далеч не е примитивен, а, напротив, свидетелства за високо ново на инстинкта. Според други мегаподите произхождат от птиците, които са правели гнездата си в земята. Така те са започнали да заравят своите яйца в пясъка и в опадалите листа, за да ги предпазят от враговете си.

Но така ли е всъщност? Възможно ли е предците на мегапода да са се запазили? Или животните и птиците да променят основната структура на анатомията и характеристиките си? Знаем, че не. Кучетата във всичките си различни породи си остават кучета.

Съществуват още няколко теории за необичайното поведение на мегаподите. Някои учени дори се съмняват дали това изобщо са птици. Според тях мегаподът, след като е достигнал висока степен на развитие, се връща към примитивно съществуване в процеса на дегенерацията. Придобива отново навиките на влечугото, както китовите и

Тъй като гнездото на мегапода е изключително предизвикателство за учените, които не вярват в Бога, те имат няколко теории за странното поведение на тази птица.

делфините, които са млекопитаещи, се връщат в начина на живот на рибите.

Има и още една теория – че мегаподът е „примитивна птица” и неговият метод за инкубация на яйцата напомня този на алигаторите и по принцип за влечугите.

Кой е прав? Защо изобщо има такава несъответствия в мненията на учените? И такава обърканост сред познавачите на живота на птиците?

Защото всичко това са теории, предположения, опити да се обяснят творението без Твореца, разумът без разумното Същество, т.е. без неговия източник. Наличието на всички тези чудеса говори за присъствието на Бога – разумното Същество, което създава цялото творение.

Ако го отхвърлят, учените ще трябва да се задоволят със своите слаби, противоречащи си теории.

Нека се опитаме да приложим еволюционния път на развитие към мегапода. Да се върнем милиони или дори милиарди години назад, когато, както някои учени твърдят, мегаподите или се развиват от влечугите, или се връщат към тях. Тогава прародителят им все още би бил без големи крака - те не му трябват, защото не му се налага да прави купчини гнезда. Няма „термометър” в човката – не му е нужен, защото самката сама мъти яйцата в гнездото. Възниква въпросът: ако мегаподите са оцелели до наши дни, като са се размножавали по обичайния начин, защо им е днешният, крайно сложен метод за инкубация на яйцата? И защо самката снася яйцата си на различни места, а не на едно, както другите птици? И ако мегаподът се разкъсва между няколко гнезда, кое се е появило първо: големите крака, с които мъжкият заравя и отравя гнездото, или навикът на женската да снася яйцата си в няколко гнезда едновременно?

Ако мегаподът отначало си е правел гнезда като всички останали птици, защо са му били нужни тези огромни крака? И ако изведнъж са му станали необходими, как е трябвало да ги развие толкова бързо, т.е. в момента, когато изведнъж се оказва, че самката не иска да мъти яйцата в гнездата.

Да допуснем, че мъжкият един ден се е разхождал недалеч от гнездото, когато с ужас е забелязал, че женската не е върху яйцата и гнездото остава без грижа някъде на близкото дърво или в храстите, или на земята. Дали тогава е засипал яйцата с пясък и ако е така, с какво количество пясък? През нощта, когато температурата в австралийската пустиня пада до 40 градуса и по-ниско, по какъв начин той е запазвал топлината в гнездото? Ако е можел сам да мъти яйцата, защо е оставил този метод? И какво се е случило с останалите яйца в другите гнезда, които не е можел да мъти едновременно? Кога и как е започнал да прави гнезда инкубатори, преди самката да снесе там яйцата? А изключителният „термометър” в човката му? Кога за първи път е започвал да използва този фантастичен прибор? Ако му е бил нужен, за да измерва температурата в гнездото, би трябвало да го има още в онази първа студена нощ, когато самката е решила да напусне гнездото. Но ако не го е развил до момента, когато естественият подбор не му го е наложил като необходим, значи нуждата от „термометър” вече е съществувала и всички предишни поколения са загинали, защото самецът все още не го е притежавал.

Но нека да оставим всички тези проблеми, все пак еволюционистите не казват нищо за тях. Нека обърнем внимание как се излюпват пилетата. Това събитие при мегаподите рязко се различава от излюпването при другите птици. Вместо да очакват,

Разумните гействия на животните, които не притежават разум, доказват, че разумно същество би трябвало да вложи тези необичайни знания в тях.

че родителите им ще ги хранят, като слагат храна в човките им, докато не им порасне перушина и не полетят сами, пилетата на мегапода, щом се излюпят, веднага започват да ровят в пясъка, при това отдолу нагоре! Откъдето и да погледнем живота на тази изключителна птица, виждаме, че еволюцията явно не подхожда за нея.

Бог Творец е създал всички живи същества, включително и човека, чийто любознателен ум го води до отричане на Бога. Но все още има време да се признае съществуването на Бога. Още има време за покаяние. Скоро, много скоро всички ще се убедят, че Бог съществува... Дори най-закоравелите атеисти и агностици няма да могат да оспорят този факт.

Но за покаяние и спасение вече ще бъде късно. Твърде късно!

ПО МАТЕРИАЛИ ОТ
СП. "ВЕРА И ЖИЗНЬ"

ЗА НАС

ДЕЙНОСТИ

МЕДИЯ

ЗА КОНТАКТ

БЛАГОТВОРИТЕЛЕН КОНЦЕРТ В РУСЕ

В Деня на детето, на 1 юни, в Пленарната зала на община Русе се проведе благотворителен концерт, организиран от сътрудниците на фондация „Светлина на Балканите“ Александър и Ани Александрови.

Този концерт не само ни позволи да съберем парични средства, но и ни накара отново да си припомним, че в нашия град живеят деца без възможност да растат в собствено семейство. Искаме или не, те са част от нашата действителност. Обикновено се казва, че тези деца са „забравени от Бога“. Но са забравени по-скоро от нас, а Бог търси хора, които са готови да бъдат Неговите протегнати ръце и Неговото сърце.

Участваха възпитаници на Дома за деца, лишени от родителска грижа, (ДДЛРГ) „Надежда“ (от 2 до 7 години), на ДДЛРГ „Св. Д. Басарбовски“ (от 7 до 18 години), НУИ „Веселин Стоянов“ (музикално училище), както и представители на музикална формация от Бургас с ръководител Маркар Мардиросян. На концерта децата имаха възможност да покажат талантите, дарбите и способностите, с които Бог ги е надарил.

На площада пред залата, в която трябваше да се състои концертът, бе организирано друго мероприятие от Центъра за работа с деца към община Русе. Построена бе голяма сцена с огромни тонколони, плакати, балони... От целия град се стекохародители с децата си. Две минути преди началото на нашия благотворителен концерт заваля пороен дъжд и хората се втурнаха в залата при нас. Участниците в концерта, техните директори и възпитатели се зарадваха да видят толкова многобройна публика. Нашият Бог е велик и не спира да ни изненадва с чудесата Си. Децата са много талантлив и и успяха да покажат какво могат пред почти целия град. Почувстваха се значими - за първи път в живота им толкова хора им ръкопляскаха и оцениха техния труд.

Благотворителната ни кампания не приключва с този концерт. През летните месеци дарителската сметка остава отворена и събирането на средства продължава. Фирми и организации с цен-

трализирано управление не успяха да се включат, тъй като е нужен по-дълъг срок, за да вземат решение управителните им органи.

За ремонта на спортния салон в дом „Св. Д. Басарбовски“ се обвърнахме за съдействие към Камарата на строителите в България. За модулите за детска площадка в дом „Надежда“ имаме уверението на „Металпласт инженеринг“ ООД с управител Анелия Георгиева, че ще бъдат изработени и ще ни ги предоставят на преференциални цени.

Сумата, събрана до този момент, е 2 422 лв. (2230 лв. по банков път + 192 лв. в брой по време на концерта).

Тя ще бъде разделена по равно между дом „Надежда“ и дом „Св. Д. Басарбовски“.

Благодарим на всички дарители, че ни гласуваха доверие и дадоха тези средства на децата, които имат нужда от тях.

Георги Михалков ХРИСТИЯНСКАТА ВЯРА В ТВОРЧЕСТВОТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ПОЕТИ

Българската литература се е създала благодарение на християнството. Тя се появява в края на IX - началото на X в., когато учениците на Кирил и Методий, прогонени от Велика Моравия, намират подслон в България. Тогава цар Борис приема тези посланици на словото и християнската вяра. У нас възникват две големи книжовни школи - Преславската и Охридската. И първите творби, създадени на български език, са вдъхновени от християнството. Тук щеспоможем важни имена като Константин Преславски, Климент Охридски и т. н. Освен откъси от самото Божие Слово на български се превеждат и творби на известни християнски писатели - Григорий Богослов, Василий Велики, Йоан Златоуст и др.

След дълъг период на мрак и робство, в който българската литература почти изчезва, тя се възражда с делото на Паисий Хилендарски. Постепенно започват да се появяват произведения на оригиналното българско творчество. През Възраждането се утвърждават нашите класици - Вазов, Ботев, Добри Чинтулов...

В първите поетични творби от този период много ясно се виждат християнските добродетели - милосърдието, състраданието, взаимната прошка, взаимомощта. Българските поети класици се стремят да накарат човека да се смири пред Бога, защото само тогава ясно ще разбере кой е, какво представлява, ще разбере себе си, а по този начин ще приеме и обикне също хората около него с техните несъвършенства. Много характерно е стихотворението на класика на българската литература Иван Вазов „Линее нашто поколение“. В него той се обръща с много болка и тъга към своите съвременници и ги призовава да помислят, да се вгледат в себе си и да преценят живота и постъпките си:

Линее нашто поколение,
навред застой, убийствен мраз.
Ни топъл луч, ни вдъхновение
не пада върху нас.

Къде вървим - не мислим твърде,
посока няма в нашия път.
Спокойно бият тесни гърди,
кога от злоба не кипят.

Но след като рисува тази печална картина на своето съвремие, което не се отличава много от днешното, поетът се моли на Всевишния да промени това и да даде нов живот, където водеща ще бъде вярата. Затова думите му са много горещи, искрени и всеотдайни:

ЛИТЕРАТУРНА ВЕЧЕР В СОФИЯ

Недей оставя, мили Боже,
без лампа Твоя свет олтар,

без химна Твоето подножие,
без вяра живата си твар!

И друго негово известно стихотворение „Де е Бог?“ започва с картина на безнадеждността, обхващала хората, на мрака, който цари над земята:

Търсих Го на небето - там Го няма -
от празнотата му смутен останах.

Търсих Го в земния Му дом, но в храма
аз ликът Му видях.

Но Вазов не губи вярата си, защото знае, че Божието Слово е това, което може да събуди хората, да върне светлина в запалите им души. Затова той пише:

Загльхна в бурен Твойто слово живо
и Твоят благ завет за братство, мир.
Теб химни пейм, а служим послушливо
на други, лют кумир.

Къде си, Бог на любовта, живота,
на истината извор вечен, свят?
И чух аз вик: „Търси го на Голгота:
Той пак е там разпят!“

Впросите тук са риторични. Вазов пита: „Къде си, Господи“, но много добре знае, че трябва само да отворим очите си, за да Го видим, да последваме Неговия път. Защото само по този начин ще намерим спасение за нашите души.

Друг известен български поет и проникновен философ е Пенчо Славейков. Своята вяра в Бога той е изразил в прекрасни стихове. В една кратка творба поетът отправя искрена молба към Господ Бог:

Ти, Които бдиш от небесата
над човешките съдбини,

над мен десницата Си свята
зарад закрила протегни!

Светлина на Балканите

Спази ме, докато направя
що с вяра в Тебе съм познал,

и посегни от мен тогава
да вземеш туй, що си ми дал.

Пенчо Славейков изразява важна истина в съдбата на твореца. Той създава много добре, че това, което притежава, не е негова заслуга, а на Господа.

С вярата, която Той му е вдъхнал, и с таланта, който му е дал, поетът има един копнеж - да завърши своята мисия на земята, чрез своята поезия да зарадва хората и да им вдъхне надежда и светлина.

Стоян Михайловски е българският поет, преживял много разочарования. Той е бил издиган неведнъж на върха на поезията, но същевременно е бил хулен и обиждан. За нас той остава един от най-големите ни поети не само защото е създал химна на българската култура „Върви, народе възродени“, но и със своите стихотворения, изпълнени с много вяра, с много упование в Създателя на вселената. В „Лама сабахтани“ виждаме точно тази непоколебима вяра. Михайловски също като Вазов е разочарован от хората, от техните дребни интриги, от греховете, в които всички са затънали. Но и той се обръща към Бога:

Посях любов - пожънах срам, вражди!
Напушам веч световните съзгди -
и в Теб подирям, Господи, подслона!

Поеътът знае, че единственият подслон, който ще намери, е в Господ, затова е отчаян, но не обезнадежден. Той вдига погледа си към Него:

Тъй ястреб, от ловеца повален,
издъхва в някой кът усамотен
с очи, обърнати към небосклона!

Много ценни са и стихотворенията на Димчо Дебелянов, посветени на тази вяра. Ще припомним накратко само две от тях - „Тиха победа“ и „Молитва“. В „Тиха победа“ поетът пише:

В тревожна мечта се унасям
и виждам през горестен сплин,

че в някаква светла страна съм
на Бога най-светлия син.

Това е стремлението на човека да се приобщи към Бога, да живее в Неговото царство.

В „Молитва“ четем:

Сложи ръка на моите устни,
когато, морна да блуждае,
крила душата ми отпусне
и безутешна възроптае;
сложи ръка и запази ме!

Да не надвие скръб безмерна,
и в гняв, и в горест Твоито име
са похулни думи да зачерна!

Поеътът признава, че човешката същност е слаба и той се страхува, че в момент на трудности и беда може да произнесе греховни думи. Затова отправя най-горещата и искрена молитва да бъде опазен.

Бих искал да спомена и още един от нашите класици - Атанас Далчев. Неговата поезия е много образна, усещаме я като че ли с всичките си сетива. Тъкмо чрез тази специфична изразност изпква убедеността на Далчев, че има Бог, Който ни пази и ни води в този сложен и объркан живот. Ето неговото стихотворение „Молитва“:

Изведи ме вън от всяка сложност,
научи ме пак на простота:
да отдавам сетния петак
от сърце на срещнатия просек.

Да усещам своя радостта
на невинното дете, което
първите снежинки от небето
сбира със отворена уста.

И без свян да мога да говоря
с простите на прост, неук език. . .
Научи ме, Господи велик,
да живея като всички хора.

Поеътът се покланя смилено пред Господ и иска от Него да го научи на най-трудното - простотата.

Християнски мотиви можем да открием и у съвременните ни поети. Ще насоча вниманието към трима от тях, в чието творчество много ясно са изразени християнските добродетели. Манол Манолов от Бургас има много стихотворения, посветени на Господ и на вярата. Особено силно и вълнуващо е „Молитва“:

Господи, Ти виждаш от небето
колко слаб и угнетен съм, Боже.

Знаеш всичко онова, което
моя дух и моя мир тревожи.

Знаеш как сърцето изтерзано
търси в тъмнината път към Тебе.

Знаеш всяка болка, всяка рана,
знаеш как съм сам и непотребен.

Поеътът е обърнал поглед към своята душевност, към своето общуване с Бога, за да стигне до великолепия завършек на сти-

хотворението, където тържествува неговата вяра:

Все за теб душата ми жадува
Вярвам, че молитвата ми чува.

Друг съвременен поет, Петър Стойков от Варна, има издадени вече няколко стихосб ирки, в които откриваме вечните християнски мотиви. Едно от стихотворенията започва с цитат от Библията - от книгата „Иисус, син Сирахов“: Човек към човека гняв има, а от Господа прошка проси (28:3). Тук чрез антитези поетът рисува картината на нашето съвремие:

Безмилостни, а искат милост.
Безжалостни, а искат съжаление.

Груби, а искат нежност.
Зли, а искат доброта.

Докога?

Този въпрос, с който завършва стихотворението, е насочен както към самите хора, така и към Господ - докога ще живеем в свят без съжаление, без нежност. Поеътът е убеден, че Господ може да промени всичко това.

Бих искал да спомена още един съвременен поет - Калин Михайлов. Ще завърша с едно негово стихотворение „Триптих“:

Господи,
усетих
силата на празнотата,
силата на нищото

усетих,
силата, която Те отрича,
която ме отрича.

Дай ми да усетя
силата, която изразява пълнотата,
силата, която всяка сила побеждава,
силата да вярвам, че Те има,
да вярвам, че ме има...

Ако Тебе те няма - за какво да живея,
за какво тази лампа още миг да мъжди?
За какво ми е разум, който диво се смее,
който вечно криви се, който злобно ръмжи?

За какво да живеем, ако я няма вярата в Господ. Ако не Му позволим да влезе в живота ни и да ни променя. А това е възможно и чрез добрата поезия, която четем.

(Със съкращения)

ПРЕДСТАВЯНЕ НА „ПЪТЕЧКА“ В САНДАНСКИ

На 25 май посетихме Баптистката църква в Сандански, за да запознаем хората с дейността на фондацията „Светлина на Балканите“ и с работата по списанията „Прозорец“ и „Пътечка“.

Църквата в Сандански е нова, построена от самите членове. На долния етаж е социалната кухня. Пастир Димитър Подгорски ни разведе из съседните сгради, които също са собственост на църквата и са строени от нейните членове - действащ медицински център с няколко кабинета, където се прегледват и невярващи хора, привлечени от качеството на услугите и вниманието към пациентите; напълно оборудвана широкопрофилна болница, която предстои да бъде довършена и открита.

Презвитер Иван Вълков проповядва върху притчата за разумните и неразумните девици. За да гори огънят в светилника (т.е. Светият Дух в сърцето на човека), е нужно масло, а маслото е любовта. Затова Иисус подготвя учениците за служение - учи ги на любов. Тази любов е нужна и на нас, когато благовестваме, за да ни повярват, че харесваме и обичаме онова, за което говорим.

Опитахме се да убедим хората от Сандански, че в „Светлина на Балканите“ сме избрали тези принципи и Бог ни подкрепя. Презвитер Александър Калтакчи разказа за отделите във фондацията, показа снимки от работата в домовете за сираци и възрастни. Светлана Вълкова, главен редактор на „Прозорец“, говори за ролята на списанието в израстването на всеки вярващ и призова присъстващите да се абонират.

Люба Никифорова представи първия брой на детското списание „Пътечка“. Тя описа целите му - да запознава децата с Бога по достъпен начин, без да омаловажава или окастря важните богословски истини, но и без да подценява способността на малките читатели да разбират доста повече, отколкото подозираме. Покани децата от Сандански да изпращат рисунки, кръстословици, игри, трудни въпроси.

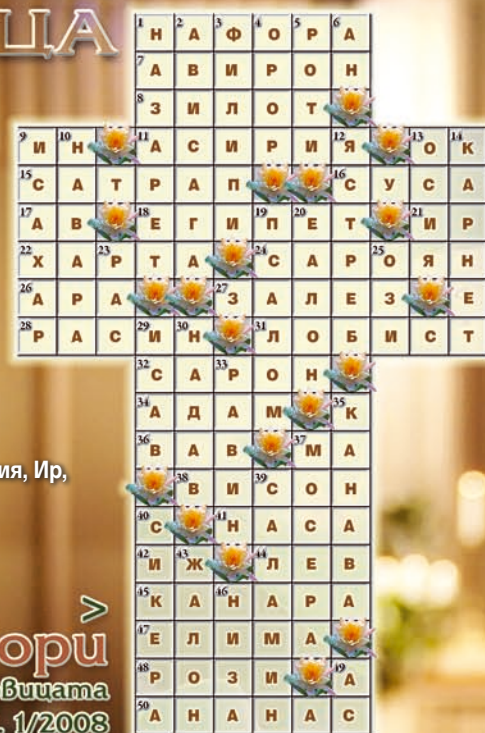
Хората ни насърчиха да продължаваме.

Кръстословица

ВОДОРАВНО

1.Град в римската провинция Азия, основан през III в. пр. Христа, в който се намира една от седемте църкви, описани в книгата Откровение 2 и 3 гл. 8.Едно от двете следствия от проклинането на земята след грехопадението (Бит. 3:18) 9.Нагорещени въглища без пламък, жарава 10.Част от богослужебното облекло на дякон в Православната църква 12.Кумир 13.Герой от „Одисея“ на Омир 14.Електрическа енергия, преминаваща през проводник 15.Старозаветен пророк, наричан Тесвиеца 17.Безотточно солено езеро в Австралия

РЕЧНИК:

Акинак, Ер, Еребус, Илария, Ир, Олар, Церера

По Библията на ББД

отговори
на кръстословицата
от бр. 1/2003

18.Васански цар, гигант (Вт. 3 гл.) 19.Тибетски вол 20.Стихотворение на П. Яворов 23.Бащата на Елисавета, Аароновата жена (Изх. 6:23) 25.Модел руски самолети 26.Филистимец, благословен от Бога, защото е приел Ковчега на Завета в своя дом (II Цар. 6 гл.) 30.Малка планета, открита през 1801 г. 31.Маса с храна (II Цар. 9:7) 32.Предмет - цел на някаква дейност 34.Положение на тялото при игра на халки 37.Град в Месопотамия, родно място на Авраам 38.Прозрачен скъпоценен камък със зелен оттенък (Откр. 21:11) 40.Месец от еврейския календар 41.Блудница от гр. Йерихон, която приема и скрива съгледвачите от Израил 42.Литературен жанр, опит 43.В средните векове - феодал, зависим от друг феодал 45.Мярка за повърхнина 46.Къс меч у древните скити и перси 48.Дърво от сем. върбови 49.Столицата на Армения 51.Първото име на американски вицепрезидент 52.Едно от съзвездията

ОТВЕСНО

1.Книга на д-р Крис Търман (изд. „Нов човек“, 2001 г.) 2.Обет пред Бога (I Цар. 1:11) 3.Нота 4.Пророк от времето на Соломон (II Лет. 9:29) 5.Един от двамата братя, създали славянската азбука 6.Риба от сем. кефалови 7.Съдия на Израил (Съд. 10 гл.) 10.Началникът, който отговаря за данъците при цар Давид (II Цар. 20:24) 15.Дейност с цел развлечение 16.Синът на Исаак, наследил благословението 18.Съвременна международна организация 21.Хищен бозайник от сем. кучета (Съд. 15 гл.) 22.Совски цар, победен от Давид (II Цар. 8:3) 24.Туристическа дреха 27.Място за престой на локомотиви, трамваи и др. 28.Действащ вулкан на о. Рос край Антарктида 29.Малоазийска богиня на плодородието 33.Град на западния бряг на Галилейското езеро (Йоан 6:23) 35.Синът на Авраам и Сара 36.Смисълът на Името Иисус, който изразява Неговата мисия 39.Първият български космонавт 40.Третият цар на независимото царство Юдея (II Лет. 15 гл.) 44.Тревиесто растение, което се използва за храна 47.Домашни животни, нечифтокопитни бозайници 50.Върховно египетско божество

БОРИСЛАВ ТЕОРГИЕВ

Чудо за двама

Халин
Михайлов

II.

Ти си океанът,
в който навлизам -
ту в плиткото, ту в дълбокото.
Океан, който стига
за цял живот.

* * *

Хвърчилото на влюбването
бързо ще отлитне.
Горко ни,
ако нашите ръце
са свързани единствено
от спомена за тънката връвчица.

I.

Чудовише -
самотната наслада
поглъща себе си
и нещо повече:
изяжда проходилките,
превръща ни в кърмачета,
негодни за отбиване...

А чудото за двама
е чудо за пораснали.